

Y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 1 – y Senedd

Dyddiad:
Dydd Mercher, 2 Hydref 2013

Amser:
09:15

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Marc Wyn Jones
Clerc y Pwyllgor
029 2089 8505
PwyllgorPPI@cymru.gov.uk

Agenda

Cyfarfod preifat cyn y prif gyfarfod – 09.15 – 09.30

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

2 Y Bil Addysg (Cymru): Cyfnod 1 – Sesiswn Dystiolaeth – Cymdeithas Athrawon a Darlithwyr Cymru (ATL Cymru), Undeb Prifysgolion a Cholegau (UCU), y Gymdeithas ar gyfer Holl Arweinwyr Ysgol (NAHT Cymru) a'r Gymdeithas Arweinwyr Ysgolion a Cholegau (ASCL Cymru) (09.30 – 10.30) (Tudalennau 1 - 18)

CYP(3)-24-13 – Papur 1 – ATL Cymru

CYP(3)-24-13 – Papur 2 – UCU

CYP(3)-24-13 – Papur 3 – NAHT Cymru

CYP(3)-24-13 – Papur 4 – ASCL Cymru

Dr Philip Dixon, Cyfarwyddwr – ATL Cymru

Lisa Edwards, Swyddog Cyswllt Gwleidyddol – UCU

Anna Brychan, Cyfarwyddwr – NAHT Cymru

Robin Hughes, Ysgrifennydd – ASCL Cymru

3 Y Bil Addysg (Cymru): Cyfnod 1 – Sesiwn dystiolaeth – Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru (10.30 – 11.15) (Tudalennau 19 - 50)

CYP(4)-24-13 - Papur 5

Angela Jardine, Cadeirydd
Gary Brace, Prif Weithredwr

4 Y Bil Addysg (Cymru): Cyfnod 1 – Sesiwn dystiolaeth – Estyn (11.15 – 12.00) (Tudalennau 51 - 61)

CYP(4)-24-13 - Papur 6

Ann Keane, Prif Arolygydd
Meilyr Rowlands, Cyfarwyddwr Strategol
Jassa Scott, Cyfarwyddwr Cynorthwyol

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y canlynol:

Eitem 6

6 Blaenraglen Waith y Pwyllgor 12.00 – 12.15 (Tudalennau 62 - 66)

CYP(4)-23-13 - Papur preifat 7

7 Papurau i'w nodi (Tudalennau 67 - 71)

CYP(4)-24-13 - Papur 8

Gohebiaeth gan y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol ynglŷn â chraffu ar y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)

Paper 1

National Assembly for Wales

Children and Young People Committee

Education (Wales) Bill : Stage 1

Response from : Association of Teachers and Lecturers (Cymru)

Introduction

The Association of Teachers and Lecturers (ATL) represents over 160,000 teachers, lecturers, head teachers, principals, and support staff across the UK in maintained and independent schools, further education colleges and sixth forms. It represents over 6,500 education staff in Wales.

ATL welcomes this opportunity to share the thinking of professionals from across schools and Further Education Colleges. Our evidence is based on consultation and discussion with our members who are drawn from across the workforce.

Overview of the Bill

Education Workforce Council

We are pleased that the Bill seeks to maintain and enhance the professional standing of educational staff by proposing the retention and extension of the General Teaching Council. We are convinced that the de-professionalization agenda being pursued by the Westminster government, shown *inter alia* by the abolition of the General Teaching Council for England, will eventually lead to lower standards, poorer achievement, and a worsening of the educational experience for youngsters. We see the work done by heads, teachers and support staff as an intellectual endeavour requiring professional judgment and training. It is far more than a craft.¹ Teaching is the key component in raising standards in the classroom as many international studies have shown.² We believe that a properly constituted education Council could play an invaluable role in enhancing and

¹ See 'Teacher Professionalism' for ATL's view on the vital importance of seeing teaching as a profession - <http://www.atl.org.uk/policy-and-campaigns/policy-library/teacher-professionalism.asp>

² See, for instance, the McKinsey Reports - <http://www.shift-learning.co.uk/useful-links/153-mckinsey-report-2007-how-the-worlds-best-performing-school-systems-came-out-on-top.html>; and http://www.mckinsey.com/client_service/social_sector/latest_thinking/worlds_most_improved_schools

promoting the profession, raising standards, and improving the educational experience of youngsters.

We have always been a critical friend of the current General Teaching Council and welcomed its establishment in 2000. Although that body was not perfect we believe that it has done much to protect and advance the professional reputation and standing of teachers. We would now like to see the development of a truly independent body that would become over time an authoritative voice for all educational professionals in Wales. For this reason we welcome the provisions in the Bill that extend registration to Further Education staff and support staff. We believe these are part of a professionalization agenda which is to be applauded.

However, as it stands the Bill's provisions for the proposed Education Workforce Council are inadequate. At several points, as illustrated below, the proposed council is construed in such a way as to make it little more than a tool of government. The proposed body seems to be something that does things *to* teachers and support staff, rather than one that does something *for* them and *by* them. The focus of the new body seems almost exclusively focussed on discipline and regulation. The proposed appointments process suffers from an extreme democratic deficit. Unless the fundamental issues of purpose and ownership are addressed any new body will be hamstrung from the start. It will not command the respect of the profession it purports to promote and regulate. The proposed body as it stands will be appointed by the Minister, will make representations to the Minister only at the Minister's behest, and will engage in discussions with other stakeholders only with the Minister's permission. If it is to be credible the new body must be elected, at least in some part, and be able to express the concerns of the profession on its own initiative. We also think that to deny any element of democratic accountability and yet require as a condition of employment that staff pay to be registered with the new body infringes the fundamental principle of no taxation without representation.

Other provisions

In the main members welcomed the Bill's provision for pupils with special education needs, and we very pleased to see that the Bill contains provisions for the standardisation of school term dates across Wales.

Detailed examination of the Bill

(In this section we follow the structure of the Bill and the numbering is provided accordingly)

Part 2. Education Workforce

2.(1)(b). Education Workforce Council. The proposed renaming of the General Teaching Council for Wales to become the 'Education Workforce Council' is inadequate. Such a title is jejune and pedestrian. The title of the new body needs to establish both the professionalism of its members and also the essential role they play in teaching and learning. Doctors are registered with the General Medical Council and that the General Dental Council includes all dental professionals. We would suggest that the new body be called by some more appropriate title such the 'General Education Council' or 'Teaching Professions Wales'.

3. Aims of the Council. We would add in addition '(c) to promote the professional standing of teachers and support staff'.

6. Directions. (1)We believe the word 'must' is too strong in this context. We would suggest that it is changed to 'have due regard to'. This would ensure the independence of the new body

7. Advice (1). Conversely we believe that the use of 'may' is too weak and this construal of the relationship between the Council and the Minister too passive. We suggest that it is changed to 'The Council may provide the Welsh Ministers with advice on -'.

(4). We think this restriction is unnecessary. The Council should be able to decide to whom it should give advice on its own authority.

12. Registration fees. The failure to refund the registration fee in full created a great deal of resentment when it first occurred. The Government would be wise to proceed with caution when proposing an increase of the fee for all or any of those to be registered. It would be reckless to levy a fee while simultaneously denying any democratic representation to the workforce. We believe that as registration is a condition of employment then these fees should be met in full by employers as is the case with the fees payable by public sector employees to many other professional bodies. We are aware of the modelling contained as an Annex to the *Explanatory Notes* and are grateful for the explication of various possible solutions, but we think that the matters of principle that we have raised in regard to the new body need to be resolved first. We would expect full and meaningful consultation about the level of any proposed fee.

14. School teachers and school learning support workers. While we welcome the extension of registration to school support workers as befits their professional standing, care will need to be exercised in regard to definitions of which workers actually qualify as such. We cannot see why the definition given in regard to FE support workers at 16.2 could not *mutatis mutandis* be used for school support workers. However, we believe that

some sort of scoping exercise should be undertaken to determine the possible increase in the workload generated by the extension of the registration remit to FE and support staff before the requirement to register is rolled out.

24. Code of Conduct and Practice. We are not convinced that the Welsh Ministers are the appropriate persons to prepare and publish a code specifying the standards of professional conduct. It is provided at (4) that the Council will have powers to review that code in any case. We think it better that the current GTCW Code be appropriately modified after discussion with relevant stakeholders. This will give the profession greater ownership of the Code by which it is regulated.

26. Disciplinary Functions. 3(c). We welcome the inclusion of this clause which we hope will facilitate outcomes that are acceptable to both the Council and the member under investigation.

Part 3. Persons with learning difficulties

Members were supportive of the sections of the Bill relating to the provision of special education by independent schools. Some believed that this new registration process would improve and standardise the quality of support on offer. We are supportive of the proposal that would see yearly visits by Estyn of such registered establishments.

Members were largely supportive of the changes outlined for changes to assessments for persons with learning difficulties. It was thought this would lead to more seamless delivery of services, better provision, and also ensure that those with ALN did not ‘fall between the gaps’.

Part 4. Miscellaneous Provision

There was universal welcome for this long overdue implementation of standardised term dates across Wales for all the reasons previously rehearsed. ATL Cymru has campaigned and worked for such a change for many years.³ We believe that the new clauses outlined in **32B**, (at **49** in the Bill) giving the Minister the power to determine dates is essential. We are saddened that such a power is still necessary and that some local authorities even now are too concerned to protect their local fiefdoms than to consider the bigger picture and wider needs.

³ See our response to the consultation on School Term Dates. <http://www.atl.org.uk/Images/Reform-of-school-term-dates-120828.pdf>

Schedule 1

1.The Council. We would add after (b) as point (c) 'is not a servant or agent of the Welsh Ministers'.

3. Membership.

(1). We are prepared to accept that the Minister can set the parameters for the size of the body.

(2). This is completely unacceptable. One member described this power of appointment as the formation of a 'Yes Minister Club'. *All* others were opposed to this being the only route to membership and cited the loss of credibility of the new Body if this were to be enforced. We see no reason why the constitution of the General Teaching Council for Scotland should not serve as a model. The majority of its members are elected by the profession themselves and the rest appointed by key stakeholders. (We have appended an annex on the GTCS at the end of this evidence).

Dr. Philip Dixon

Director

The Association of Teachers and Lecturers

Annex: The General Teaching Council Scotland

Introduction

Established in 1965, GTC Scotland was the first such professional, regulatory body for teaching and teachers in the United Kingdom and one of the first teaching councils in the world. In April 2012 an Order conferred independent status on GTC Scotland, with enhanced powers and greater flexibility of operation. As a result GTC Scotland became the world's first independent professional, regulatory body for teaching. Under the Order the GTC Scotland's general functions are to:

- keep a register of teachers
- establish and review the standards of education and training appropriate to school teachers
- establish and review the standards of conduct and professional competence expected of a registered teacher
- investigate the fitness to teach of individuals who are, or are seeking to be, registered
- keep itself informed of the education and training of individuals undertaking courses for the education and training of teachers
- consider and make recommendations to Scottish Ministers about matters relating to teachers' education, training, career development and fitness to teach as well as the supply of teachers
- keep such registers of other individuals working in educational settings as it thinks fit
- maintain a scheme of Professional Update for teachers

The Council

- GTC Scotland is governed by a Council made up of teachers, educationalists and lay members that makes decisions on matters of strategy and policy. The Council has a significant role to play in shaping the teaching profession of Scotland and maintaining and improving professional standards. It does this by developing and monitoring the strategic direction of, and policy for, GTC Scotland.

Council membership follows a rolling programme with election, nomination and appointments processes taking place every two years and half of the members stepping down at the end of each two year period. This is based on a four year term of office for Council members.

Structure

The Council is made up of 37 individuals who fall into one of three categories:

19 elected registered teachers;

11 members nominated by educational stakeholders as follows:

- 3 by the Convention of Scottish Local Authorities (following consultation with the Association of Directors of Education in Scotland)

- 3 by Universities Scotland (following consultation with universities providing recognised teaching qualifications for individuals seeking registration as either teachers or further education lecturers)
- 1 by the governing bodies of the Further Education Colleges
- 1 by the Scottish Council of Independent Schools
- 1 by the Church of Scotland
- 1 by the Roman Catholic Church
- 1 by Parent Councils and Combined Parent Councils;

7 lay members appointed, following an open and fair selection process, by the independent Appointments Committee.

Paper 2

National Assembly for Wales

Children and Young People Committee

Education (Wales) Bill : Stage 1

Response from : University and College Union Wales (UCU Wales)

Introduction

1. The University and College Union (UCU Wales) represents more than 7,000 academics, lecturers, trainers, instructors, researchers, managers, administrators, computer staff, librarians and postgraduates in universities, colleges, prisons, adult education and training organisations across Wales.
2. UCU Wales is a politically autonomous but integral part of UCU, the largest post-school union in the world: a force working for educators and education that employers and the government cannot ignore.
3. UCU Wales was formed on 1st June 2006 by the amalgamation of two strong partners - the Association of University Teachers (AUT) and the National Association of Teachers in Further and Higher Education (NATFHE) who shared a long history of defending and advancing educators' employment and professional interests.
4. UCU Wales welcomes the opportunity to respond to the Education (Wales) Bill.

Registration of the Education Workforce and the creation of the Education Workforce Council

5. It is agreed that there has been a significant change to the education workforce in Wales, in the past ten years and that collaborative working practices have shifted the boundaries between education sectors. Barriers to co-operation and mobility of the education workforce need to be removed. It is appropriate, therefore, that FE lecturers and should be given the professional recognition and status afforded to their counterparts in schools.
6. The creation of a professional body that represents educational practitioners from across the educational workforce would help to enhance public perception of the roles and value of the wider workforce. Like many other professional bodies, it should seek to promote and maintain professional standards, agreed by practising professionals in that field. We would like to see reference to professionalism reflected in the title of the new body.

7. We welcome the proposal to create an Education Workforce Council, that supports and promotes the practices of the wider education workforce, and that the council should comprise of a majority of registered or recently registered practitioners. We would like to suggest that “recently” should be defined as within the last twelve months. It is agreed that professionalism, suitability, standards of conduct and training and development of the education workforce are important factors in achieving a high performing education system. However it is crucial that such standards are set by practising educational professionals, who have clear understanding and experience of educational principles.
8. With this principle in mind, we ask that the responsibility for appointing members of the Council should be delegated to practicing educational professionals and that members of the Council be voted into office by the Education Workforce.
9. The importance of the council being seen as a credible body for educational professionals is crucial in avoiding similar opposition to that levelled at the Institute for Learning (IfL) in England, which was criticised for having a narrow, managerialistic view of professionalism, which was distanced from the experience of teachers.¹ We would not wish to see any such difficulties transferred to the Education Workforce Council. This is an opportunity to create a professional body that will support and develop the skills and credibility of education professionals and so promote top quality teaching and learning standards in Wales.
10. In the event that members are to be appointed Welsh Ministers as outlined in Schedule 1 3(2), we would hope that Ministers will consult with the relevant teaching unions.
11. In recent years UCU members have experienced a shift in the definition of educational professionalism, from one of trust and autonomy in professional judgement, to one of the ability to meet targets and achieve outcomes. UCU would like to see the role of defining professional standards in education, returned to qualified and experienced educational practitioners. Whilst it is important that the Education Workforce Council enhances public confidence in the profession, it is unlikely that this will be achieved unless educational professionals themselves have confidence in their own professional body. Therefore we agree that the council must consist of a majority of practising education professionals. This will help to ensure that the Council, in its capacity to provide advice to its members, promote careers, produce codes of conduct and investigate professional conduct, will be able to do so with the benefit of having appropriate experience and understanding of professional issues in education at its core.
12. Although there has been an increase in the flexibility of the education workforce across the school and FE sectors, it is acknowledged that there

¹ Initial submission from UCU to the Independent Review of Professionalism in the Further Education (FE) and Skills Sector. <http://www.ucu.org.uk/iflfee>

are still some distinctions, which for the purposes of this Bill require the creation of differing categories within the education workforce. However, in the interests of providing flexibility, there should perhaps be consideration for individual needs, as well as the workforce as a whole. For example, currently a teacher with QTS can transfer easily to become a lecturer employed by a Further Education Institution (FEI), if they so wish. The same cannot be said of a lecturer with comparable qualifications and experience, who wishes to take up employment as a teacher in a maintained school, without having to undertake further qualifications and training. This could perhaps be an area that the Education Workforce Council could address in the future.

13. With regard to fees for registration and membership with the Council, UCU Wales is not opposed to this in principle; it is a requirement of many other professions. However, where compulsory fees and registration are a requirement of those wishing to practise, care should be taken to ensure that it does not cause financial difficulties for members and that the body must provide a democratic and accountable service that supports and promotes the education profession.
14. UCU's preferred model would be similar to the Higher Education Academy whose mission is to:

"use our expertise and resources to support the higher education community in order to enhance the quality and impact of learning and teaching".²

The academy is a voluntary, non-fee paying organisation which promotes the sharing of good practice. It provides a framework for professional standards and a professional recognition service, as well as events and workshops to help advise and support educational professionals in HE, throughout their careers.

15. Professionalism is important to our members, who clearly demonstrate this through the commitment that they show to their students, despite increasing workloads and lack of resources, and the fact that many of them give up their free time to ensure that the best possible results can be achieved. We would like to see a body that fully supports and promotes professional recognition, provides appropriate guidance and opportunities for meaningful professional development, and supports a network of professional links for the sharing of good practice.
16. If fees are to be payable, they should be proportionate to salary. It is acknowledged that currently, teacher's fees to the GTCW are reimbursed in part, as set out in the School Teachers Pay and Conditions Document. If this arrangement is to continue, then in the interests of equality, similar arrangements should apply to all other categories of the education workforce. It would be inappropriate to compel registration to a professional body, set up in the interests of promoting the equality of professionalism across differing strands of the workforce, only to operate

² <http://www.heacademy.ac.uk/about>

unfair practice against some members of that body, thorough differing fee subsidies.

17. Alternatively, consideration should be made that all or part of the registration fee is paid by the employer, demonstrating their commitment to educational professionalism and high quality teaching and learning.
18. UCU Wales would, however, be totally opposed to the payment of fees to a body, to which membership was compulsory in order to practice, if that body did not reflect the professional ethos of its members.

Appraisal of registered persons

19. There is currently an agreed Performance Management and Review scheme in use in FE, which allows lecturers access to the upper pay scales. Incremental progression within grade is not subject to satisfactory appraisal, although incremental progression can be withheld if an individual is subject to a disciplinary procedure. In our opinion, the persons best placed to make decisions as to what constitutes appropriate appraisal of educational professionalism, are practicing educational professionals. If however, this were not the case, we would like to see the current arrangements for appraisal in FE, reflected in any future regulation that might be made and that relevant teaching unions are consulted on the regulation of the appraisal of registered persons.

Code of conduct and disciplinary functions of the Council

20. It is accepted that professional bodies have disciplinary functions to deal with unprofessional conduct and professional incompetence in order to promote and maintain both professional and public confidence. However there are concerns that disciplinary action or inquiry should not be made public unless a decision is upheld to permanently bar an individual from registering with the Council. The consequences of negative publicity can be very damaging. This is particularly important considering that 55% of accusations against teachers in Wales between 2006 and 2011 were false, malicious or unfounded.³ Whilst it is quite right to take the allegations of young people seriously, teachers also need to be protected. The increase in student charters and the rise of the student voice is enabling the wishes and concerns of young people to shape the future of their education, but it is not acceptable to ruin the professional reputations of those who are later exonerated
21. With regard to registration appeals and disciplinary orders, it would also seem an opportune moment to introduce the right of appeal to the Council in the first instance, rather than having to go straight to the High Court.
22. We are concerned that section 29 and 30 make reference to conditional registration orders and suspension orders "without limit of time". If orders are made that affect a registered persons professional standing, clear decisions need to be made about the length of time that the order

³ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-16927479>

remains in force. It is not acceptable to hold a person's professional status in question for an unlimited period of time.

23. In order to promote confidence in the new body, from those who will be required to register, care should be taken, regarding the provisions in the Bill for Welsh Ministers to make regulations about the nature of disciplinary hearings and the Code of Conduct . We have concerns that if Ministers have responsibility for drawing up the Code of Conduct, this may be regarded as contrary to the principles of having a professional body, made up of educational professionals, for the benefit of education professionals. We believe that the Council, as members of the respective education professions and having knowledge and experience of relevant professional ethics, should have the responsibility for this task.
24. Again, if it is considered more appropriate for Ministers to prepare and publish a code of conduct and to regulate the disciplinary functions of the Council, we would wish this to be carried out in full consultation with the relevant teaching unions.
25. It is noted that the aims of the Council are to:
 - Contribute to the improvement of standards of teaching and the quality of learning in Wales; and
 - To maintain and improve standards of professional conduct amongst teachers and others in the education workforce who support teaching and learning.

The main proposals outlined in the Bill, for the functions of the Education Workforce Council focus around registration, conduct and discipline. We agree that professionalism and standards of conduct are pivotal to the success of the education workforce. The way that the majority of teachers and lecturers already conduct themselves on a daily basis, is testimony to that. However, we would like to see a more equal emphasis on the importance of providing a body that actively promotes and makes provision for the continuing professional development of its members, throughout their careers, in order to create a professional body that is supportive rather than punitive.

Information Duties

26. It is accepted that the Council will need to maintain records about people that are required to register. We recognise that there is a need for certain bodies to have access to information held on the Register, however we have concerns about exactly who these bodies would be and the nature of the information that would be released. We would like to see further information regarding the powers that Welsh Ministers will have to require the Council to provide information to other persons and bodies, who such other persons or bodies might be and the nature of the information that may be required.

Assessment of post 16 SEN

27. It is agreed that the status quo is not the way forward and that all children should be able to access education services that allow them to achieve their potential. Therefore the proposal to improve the links between schools and FEI's and to reduce bureaucracy is to be welcomed.
28. Changes to the assessment and appeals procedures will hopefully provide better access to appropriate learning pathways, to those with learning difficulties/disabilities. One of the consequences of this may be that there is an increase in the number of students with SEN who choose to take courses provided by FEI's, which may result in greater demands on financial and staffing resources. We would ask that the scope of the impact of such changes be fully explored and consideration be given to the need for staff development and teaching resources in Further Education to ensure that students with SEN/LLDD are able to access quality provision.

Harmonious term dates

29. It should not be forgotten that staff in FEI's, particularly lecturing staff, are also subject to working within term dates and may well have childcare responsibilities of their own. Teaching commitments mean that annual leave cannot normally be taken during term times and therefore if term dates of the FEI differ to those of the school that the lecturer's children attend, taking annual leave to care for children, is not an option. Historically colleges have usually adopted the term dates of the local authority in which they are located and it is hoped that FEI's will be encouraged to continue this practice. In terms of the 14-19 agenda it is also desirable that Schools and FEI's have common term dates.

The appointment of HMCI and HMI

30. We have no concerns over this section of the Bill. As education is devolved to Wales it would seem that the First Minister would better placed to make decisions about appropriate appointments.

Paper 3

National Assembly for Wales

Children and Young People Committee

Education (Wales) Bill : Stage 1

Response from : NAHT Cymru

1. NAHT is an independent trade union and professional association representing more than 28,500 members in Wales, England and Northern Ireland. Members hold leadership positions in virtually every special school, 85 per cent of primary schools and more than 40 per cent of secondary schools, as well as many early years providers, independent schools, sixth form and FE colleges, outdoor education centres, pupil referral units, social services establishments and other educational settings.
2. Thank you for inviting us to submit evidence to the Children and Young People Committee on the Education (Wales) Bill. We look forward to discussing these matters further during our oral evidence session.
3. NAHT has always supported the existence of an **independent** professional body to represent and reflect the teaching profession in Wales.
4. The education workforce has changed and expanded markedly in the years since the GTCW was originally formed; we are pleased that the proposed Council recognises this. The proposed expansion in those required to register to the new Council to include FE teachers, and school and FE support staff will mean a far greater and more complex registration process. We think that this development should be carefully managed to make sure that each element is securely in place before moving on to the next.
5. In disciplinary cases, we believe that each sector of membership should be heard by their peers.
6. We are not persuaded that Welsh Ministers have a role in preparing and publishing a Code of Conduct **24(1)**. We do not believe it is the role of Government to draft a Code of Conduct for members of an independent professional body. This should be the responsibility of the Council itself in consultation with the profession it seeks to regulate and represent.
7. Clause **26.3(c)** is welcome.

8. We welcome the provisions in Part 3. The explanatory memorandum reflects members' own experience in navigating the complexities of the current system and agree that these must be resolved.
9. We have long argued that a standardisation of term dates is desirable and regret that legislation has proved necessary to effect this. Committee members may also like to be aware that NAHT has long argued that the current three-term school-year pattern should be revisited.
10. In order to command the respect of the professionals it seeks to regulate, the new body will need to be demonstrably independent. We are not persuaded that the membership of the Council as laid out in **Schedule 1** is at all helpful here.
11. We look forward to a further consultation on the detail of the fee arrangements. Member response to this is again likely to be coloured by their view of the emerging new body. Its independence, its credibility with the profession will in large part determine how members perceive the fee. Some school leaders have indicated that they would be prepared to pay a fee for membership of a professional body for which they could have respect; they would not be happy to pay if they doubted its independence and felt unrepresented by it. Being required to pay a registration fee as a condition of employment to a body perceived to be a quango would not be acceptable.

Paper 4

National Assembly for Wales

Children and Young People Committee

Education (Wales) Bill : Stage 1

Response from : The Association of School and College Leaders – (ASCL) Cymru

The Association of School and College Leaders (ASCL) represents over 17,000 heads, principals, deputies, vice-principals, assistant heads, business managers and other senior staff of maintained and independent schools and colleges throughout the UK. ASCL Cymru represents school leaders in more than 90 per cent of the secondary schools in Wales.

In brief

ASCL Cymru welcomes the Bill, and believes a great deal of it makes good sense.

There are, however, some matters that would benefit from further discussion and clarification. These relate almost completely to the proposed Education Workforce Council.

Establishing a new Education Workforce Council is a significant undertaking. It is intended to have a broad footprint and has important functions to perform. How it sets about these functions, and who does it, are important questions. Resolving these matters satisfactorily will be key to gaining the confidence of teachers and others within its footprint.

It is essential that professionals in the education workforce have confidence in the institution. It is this confidence that will lend the Council the authority - not just the power - to lead on safeguarding professional standards.

Without having confidence in this new institution, professionals might also be forgiven for wondering what they get in return for their registration fee.

In detail

Education Workforce Council

Teachers would benefit from having a truly independent professional body, which had a clear focus on the core issues for any profession: establishing and maintaining standards, promoting peer-led disciplinary mechanisms that have integrity, and contributing positively to recruitment into the profession.

The Bill seeks to create a professional body which will include teachers but also other members of the education workforce - including support staff, FE teachers and FE support staff. It is essential that the body is seen as valuable to all that are meant to be engaged by it and those that are required

to pay for it. Again, it is imperative that the Council has a clear focus and sets about its core activities with purpose and clarity.

Paying for the new body is an issue that will need more discussion. It is unclear how the new categories of staff will be supported to pay their registration fee.

On disciplinary matters, there is a new provision to allow the Council to make a determination without a hearing if there is consent; this is a good thing as it secures an outcome without undue public speculation.

If the Council is to be truly representative of the profession or professions that it represents, the matter of selecting the Council members and the Chair of the Council so that all categories are represented is important.

Greatly expanding the number of staff that are covered by this new Council will increase funds (if registration fees get paid). But the number of disciplinary cases may increase greatly, too. Delay and spiralling costs are a worry.

The Bill will give Welsh Ministers the power to 'prepare and publish the first Code of Practice and Conduct' for those required to register the new body. Clearly, such a code is rightly a priority for the new Council. But it seems strange that it is not simply left as a key task for the Council to get on with in consultation with the profession, rather than having it rest with Welsh Government.

The Bill gives Welsh Ministers the function of appointing members to the Council. They would do this on the Nolan principles of public appointments. The power of appointment, used wisely, can accelerate change and ensure that there's a good fit between person and post. But it sits uncomfortably with the notion of a 'professional body' that is meant to be (or should be) 'of the profession and for the profession'. It might also create doubt about the status of the body in the minds of those that are meant to be paying their registration fees to support it.

An alternative to Ministerial control would be to follow the example being pursued for the Auditor General Service, where Board appointments are by the Assembly and not the Minister.

It is proposed that the Chair is appointed from among the Board, who are appointed by Welsh Ministers using the Nolan principles. There is a case for making the appointment of the Chair a specific appointment that conforms to the Nolan principles. It would avoid any danger that a group of interests within the Board conspire to secure a preferred Chair.

The registration and approval of independent schools in respect of SEN

This appears sensible, as long as what is brought in is less cumbersome for all concerned than what is currently in place.

Improve the assessment of ALN for post-16 learners.

Again, this appears sensible, as long as it brings in an arrangement that is less complicated for all and delivers a better outcome for the learner.

School term dates

Harmonising school term dates across Wales will be welcomed by those in and outside of school.

Appointment/removal of HMCI and HMI

Giving the First Minister the responsibility to advise Her Majesty on this appointment, rather than the Secretary of State in London, is a good thing.

Robin Hughes

Ysgrifennydd ASCL Cymru Secretary

CYNGOR ADDYSGU CYFFREDINOL CYMRU
GENERAL TEACHING COUNCIL FOR WALES

CYFLWYNIAD I'R PWYLLGOR PLANT A PHOBL IFANC

FIL ADDYSG (CYMRU)

RHAGAIR

Siarter ar gyfer Cyngorau Addysgu

Mae'r Siarter hon wedi cael ei llunio gan y Cyngorau cysylltiol¹ sy'n aelodau o'r *Fforwm Rhyngwladol ar gyfer Awdurdodau Rheoleiddio Athrawon*. Ei diben yw casglu ynghyd fuddion, dibenion a swyddogaethau nodweddiadol cyngorau addysgu fel y gall gwneuthurwyr polisi a'r rheiny sydd â diddordeb mewn hybu proffesiynoldeb athrawon a chryfhau atebolrwydd athrawon yn rhyngwladol fanteisio ar brofiad cyngorau sy'n bodoli eisoes i hybu arferion gorau'n fyd-eang ac i gynorthwyo â'r gwaith o sefydlu Cyngorau newydd.

Diben:

Fel arfer mae gan Gyngorau Addysgu dri diben perthynol:

- gwella safonau addysgu a dysgu yn eu hawdurdodaethau,
- codi statws y proffesiwn addysgu, a
- sicrhau'r cyhoedd ynghylch ymddygiad a chymhwysedd athrawon

Buddion:

- Safonau uwch o ran ymddygiad a chymhwysedd athrawon
- Gwell canlyniadau dysgu i blant a phobl ifanc
- Mwy o ymddiriedaeth a hyder gan y cyhoedd yn y proffesiwn addysgu
- Gwell hunan-barch gan athrawon trwy gael eu cysylltu â chorff rheoleiddio proffesiynol
- Atebolrwydd clir ar gyfer safonau ac ymddygiad proffesiynol

Swyddogaethau:

Mae'r swyddogaethau a gyflawnir gan gyngorau addysgu'n cynnwys:

- Cadw cofrestr o'r rheiny sy'n gymwys ac yn addas i ymarfer
- Cynghori ar safonau / cymwyseddau proffesiynol i fynd yn athro / athrawes, neu sefydlu'r safonau / cymwyseddau hynny
- Sicrhau bod athrawon cofrestredig yn bodloni'r safonau disgwylidig
- Gosod safonau ar gyfer rhaglenni addysg gychwynnol i athrawon, cynghori ar y rhaglenni hynny a'u monitro
- Gosod safonau ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus athrawon, cynghori arno, ei fonitro neu wneud darpariaeth ar ei gyfer
- Comisiynu, hwyluso neu gyflawni ymchwil i arferion effeithiol

Fel arfer cyflawnir y swyddogaethau hyn trwy:

- Gyhoeddi cod moeseg / ymddygiad / ymarfer
- Ymchwilio i addasrwydd athrawon unigol i ymarfer, gan gynnwys eu hymddygiad a/neu gymhwysedd proffesiynol, a dyfarnu arno
- Manteisio ar ymchwil a thystiolaeth er mwyn cynghori gwneuthurwyr polisi a darparwyr gwasanaethau ar bolisiau effeithiol i wella safonau addysgu a dysgu
- Asesu addasrwydd y rheiny sy'n dymuno hyfforddi i fod yn athrawon
- Cadw cofrestr a all gynnwys gwahanol gategoriâu cofrestru, yn ôl cymwysterau ymarferwyr
- Achredu cyrsiau addysg gychwynnol athrawon

¹ Defnyddir 'Cyngorau Addysgu' yn gyson yn y Siarter hon i ddisgrifio swyddogaethau a dibenion cyrff a all fod â theitlau eraill, megis Bwrdd Cofrestru Athrawon neu Goleg Athrawon.

Egwyddorion sefydlol sy'n hynodi Cynghorau Addysgu:

- Mae Cynghorau Addysgu'n gweithio uwchlaw popeth er lles pawb ac er budd y cyhoedd
- Mae gan Gynghorau Addysgu sail statudol a chyfreithiol sefydledig
- Mae Cynghorau Addysgu'n annibynnol ar gyfarwyddyd llywodraethau
- Mae Cynghorau Addysgu'n hybu'r proffesiwn addysgu yn hytrach na buddion athrawon unigol
- Mae Cynghorau Addysgu'n hybu rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol

Mae'r Cynghorau Addysgu mwyaf effeithiol:

- **Yn ennyn parch y cyhoedd a'r proffesiwn**
- **Yn asiantaeth ganolog unigryw i lywodraethau o ran ansawdd addysgu**
- **Yn gwella proffesiynoldeb athrawon trwy godi safonau ymarfer, a gwella addysg gychwynnol a pharhaus**
- **Yn cadw cofrestr gywir o statws athrawon o ran eu cymwysterau a'u haddasrwydd i ymarfer, ac yn sicrhau bod y gofrestr ar gael i'r cyhoedd**

Crynodeb gweithredol

CyngACC yw'r corff sy'n cael ei ail-gyflunio ac ef fydd y corff rheoleiddio proffesiynol i grŵp ehangach o ymarferwyr addysg. O'r herwydd mae mewn lle da i gynnig cyngor ar y Bil hwn.

Y prif bwyntiau yn ein cyflwyniad yw:

1. Mae CyngACC yn croesawu ymestyn rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol i athrawon Addysg Bellach ac i staff cymorth addysgu mewn ysgolion ac Addysg Bellach.
2. Dylai fod yn ofynnol i athrawon a staff cymorth mewn ysgolion annibynnol gofrestru.
3. Dylai'r Bil alluogi'r Cyngor i roi cyngor ohono ei hun, i benderfynu pwy y bydd yn ei gynghori ac i gyhoeddi ei gyngor heb gydsyniad ymlaen llaw gan Weinidogion.
4. Y Cyngor, nid y Gweinidog, ddylai ddatblygu'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol cyntaf a'r rhai wedi hynny.
5. Dylid sefydlu proses annibynnol i benodi aelodau'r Cyngor yn hytrach na bod yr aelodau'n cael eu penodi gan Weinidogion.
6. Dylai'r Bil nodi'n eglur gyfrifoldebau'r Cyngor am safonau proffesiynol, achredu cyrsiau hyfforddiant cychwynol a sicrhau ansawdd datblygiad proffesiynol parhaus;
7. Mae'r gair 'addysgu' neu 'proffesiynau' wedi'i hepgor o deitl y sefydliad. Nid yw teitl y sefydliad 'Cyngor y Gweithlu Addysg' yn cyfleu proffesiynoldeb athrawon presennol na'r grŵp ehangach o ymarferwyr addysg yn y dyfodol. Byddai teitl tebyg i 'Cyngor y Proffesiynau Addysgu ac Addysg i Gymru' yn fwy priodol.
8. Dylid ailddiffinio'r sail ar gyfer gwaith achos safonau proffesiynol fel 'addasrwydd i ymarfer', yn hytrach na 'chamymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwystra proffesiynol difrifol neu drosedd berthnasol'.
9. Dylid caniatáu i'r Cyngor osod ei ffi gofrestru heb gymeradwyaeth Gweinidogion.
10. Ni ddylai'r Gweinidog ymwneud â chymeradwyo'r cynllun tâl i gyflogeion y Cyngor. Y Cyngor, nid y Gweinidog, ddylai fod yn gyfrifol am benodi ei Brif Swyddog. Mae'r rhain yn faterion mewnol i sefydliad annibynnol, hunangyllidol.
11. Dylai ymgyrch cyfathrebu ynghylch y corff wedi'i ail-gyflunio, ymgyrch sy'n canolbwyntio ar grwpiau cofrestreion newydd, ddechrau ymhell cyn i'r corff hwnnw ddod i fodolaeth.

Mae'r cyflwyniad hwn yn ymdrin â rhagor o bwyntiau gan gynnwys manylion technegol.

Cefndir a rôl CyngACC yng nghyd-destun rheoleiddio proffesiynol

1. Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru yw'r corff statudol, hunanreoleiddiol a phroffesiynol ar gyfer athrawon yng Nghymru. Mae'n ceisio codi statws addysgu trwy gynnal a hyrwyddo'r safonau uchaf o ymarfer ac ymddygiad proffesiynol er lles athrawon, disgyblion a'r cyhoedd.

Nod y Cyngor yw darparu llais annibynnol, cynrychioliadol ac awdurdodol ar gyfer y proffesiwn addysgu yng Nghymru ac mae'n ceisio darparu cyngor cynhwysfawr i Lywodraeth Cymru a sefydliadau eraill ynghylch materion addysgu.

2. Daeth y Cyngor i fodolaeth ar 1 Medi 2000 ar ôl i'r llywodraeth yn San Steffan basio'r Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch yn 1998. Roedd hyn yn dilyn ymgyrch dros fwy na degawd gan amrywiaeth o unigolion a sefydliadau, gan gynnwys ymgyrchu egniol gan yr undebau athrawon.
3. Am y tro cyntaf rhoddodd y Ddeddf gyfrifoldebau penodol i'r proffesiwn addysgu ym meysydd rheoleiddio proffesiynol a chynghor trwy sefydlu Cyngorau Addysgu Cyffredinol ar wahân i Gymru a Lloegr. Hefyd caniatodd y Ddeddf i CyngACC, ar gais Gweinidogion, gyflawni gweithgareddau ym meysydd datblygiad proffesiynol parhaus a recriwtio i'r proffesiwn. Ar hyn o bryd mae rhyw 38,000 o athrawon wedi'u cofrestru gyda CyngACC. Mireiniwyd cyfrifoldebau'r Cyngor trwy Ddeddf Addysg 2002.

Datblygiadau ym maes rheoleiddio proffesiynol yn y Deyrnas Unedig

4. Yn y blynyddoedd diwethaf, mae anallu rhai proffesiynau yn y sector iechyd i blismona eu hunain wedi arwain at eu diwygio ac at feirniadaeth fwy sylfaenol o hunanreoleiddio. Achosodd achos Shipman, er enghraifft, feirniadaeth sylweddol o'r Cyngor Meddygol Cyffredinol ac arweiniodd at ei ddiwygio yn dilyn adroddiad y Fonesig Janet Smith. Yn dilyn hyn, bu symudiad cyffredinol i ffwrdd o 'hunanreoleiddio' a bellach mae gan y rhan fwyaf o'r rheoleiddwyr iechyd fwyafrif o bobl leyg yn cynrychioli lles cleifion ar eu Byrddau. Credir bod hyn yn ei gwneud yn fwy tebygol y bydd y rheoleidiwr proffesiynol yn gweithredu er lles y cyhoedd yn hytrach na gwarchod y proffesiwn.
5. Cyhoeddodd yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol, y corff sy'n goruchwyllo cyrff statudol sy'n rheoleiddio gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol yn y Deyrnas Unedig, bapur o'r enw '*Fit and proper? Governance in the public interest*' (2013) sy'n crynhoi rhai o egwyddorion cyffredinol llywodraethu cyrff cyhoeddus. Atgynhychir Pennod 6 o'r ddogfen honno yn Atodiad A a gellid barnu ei bod yn berthnasol i drafodaethau'r Pwyllgor.
6. Mae CyngACC wedi osgoi'r feirniadaeth gafodd rheoleiddwyr proffesiynol yn y sector iechyd oherwydd y ffordd drylwyr a theg y mae wedi cyflawni ei gyfrifoldebau rheoleiddio ac oherwydd bod y ddeddfwriaeth bresennol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor *weithredu er lles y cyhoedd* wrth ddilyn ei amcanion. Mae hon yn egwyddor sylfaenol mewn rheoleiddio effeithiol dan arweinyddiaeth broffesiynol.

Datblygiadau mewn rheoleiddio proffesiynol ar addysgu

7. Yn y Deyrnas Unedig, mae Cyngorau Addysgu ar wahân yn bodoli yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon (mae Cyngor Addysgu Cyffredinol Lloegr wedi cael ei ddiddymu). Yn ddiweddar mae Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban wedi dod yn annibynnol ar y llywodraeth yno ac, mewn ymgyngoriad diweddar, mae'r llywodraeth yng Ngogledd Iwerddon hefyd wedi dangos ei bod yn bwriadu i Gyngor Addysgu Cyffredinol Gogledd Iwerddon fod yn gwbl annibynnol ar y llywodraeth. Mae yna Gyngor Addysgu yn Iwerddon hefyd.
8. Yn Ewrop, mae yna ddiddordeb gan yr Undeb Ewropeaidd mewn ymchwilio i'r potensial i ddatblygu proffesiynoldeb athrawon trwy ymestyn rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol y tu hwnt i'r Cyngorau sy'n bodoli eisoes yn y Deyrnas Unedig, Iwerddon a Malta. Mae diddordeb mewn sefydlu Cyngorau Addysgu wedi cael ei fynegi ym

Mhortiugal, yr Iseldiroedd a Denmarc.

9. Yn fyd-eang, mae Cynghorau Addysgu at ei gilydd yn nodwedd o wledydd y Gymanwlad, ac mae Cynghorau'n bodoli ym mhob un o daleithiau Awstralia ac yn Seland Newydd, Ontario, De Affrica a Nigeria. Mae'r Commonwealth Institute wedi cytuno y byddai ymestyn rheoleiddio proffesiynol yn symudiad buddiol. Y nod yn y pen draw fyddai cyd-gydnabod cofrestrriad a chymwysterau athrawon ac mae wedi annog aelod-wladwriaethau i weithio tuag at sefydlu Cynghorau Addysgu fel cam cyntaf. Mae'r rhain ar wahanol gamau o ran eu datblygiad mewn rhai gwladwriaethau yn Affrica, y Caribî a'r Dwyrain Pell.
10. Mae'r Fforwm Rhyngwladol ar gyfer Awdurdodau Rheoleiddio Athrawon - sy'n cynnwys yr holl Gynghorau Addysgu dan arweinyddiaeth broffesiynol ar draws y byd - wedi cyhoeddi '*Siarter Cynghorau Addysgu*' (gweler y Rhagair). Mae'r Siarter yn casglu ynghyd fuddion, dibenion a swyddogaethau nodweddiadol cynghorau addysgu fel y gall gwneuthurwyr polisi fanteisio ar brofiad cynghorau sy'n bodoli eisoes i hybu arferion gorau'n fyd-eang ac i gynorthwyo â'r gwaith o sefydlu Cynghorau newydd. **Mae CyngACC yn credu mai'r Siarter hon yw'r meincnod i fesur cynigion y Bil ar gyfer y Cyngor wedi'i ail-gyflunio.**

Cyflwyniad

11. Mae Cyngor Addysgu Cyffredinol Cymru'n croesawu Bil Addysg (Cymru). Mae'r Cyngor wedi dadlau dros ymestyn rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol i ymarferwyr a sectorau addysg eraill. Yn 2009, dadleuodd y Cyngor dros reoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol ym maes Addysg Bellach o safbwynt sicrhau cysondeb a chydlyniaeth i bobl ifanc 14-19 oed (gweler Atodiad B). Wrth ymateb i ehangu staff ysgolion, cyhoeddodd y Cyngor bapur safbwynt (2010) ar y ddadl dros ymestyn rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol i bersonau sy'n gweithio i gefnogi athrawon ac sydd â chysylltiad uniongyrchol â disgyblion (gweler Atodiad C). Felly mae'r Cyngor yn falch iawn i weld bod y Bil yn cynnig ymestyn rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol i gynorthwywyr addysgu mewn ysgolion ac athrawon a staff cymorth Addysg Bellach. Fodd bynnag, mae peidio â chynnwys athrawon a chynorthwywyr addysgu sy'n gweithio mewn ysgolion annibynnol yn hepgoriad pwysig o'r Bil.
12. Mae hefyd rai meysydd lle nad yw'r Bil yn cyflawni'r potensial sydd ganddo i ymestyn proffesiynoldeb athrawon ac ymarferwyr addysg ymhellach. Yn fwyaf nodedig, nid yw'r Bil yn rhoi i'r Cyngor wedi'i ail-gyflunio berchnogaeth ar safonau proffesiynol, cyfrifoldeb am gymeradwyo priodoldeb proffesiynol cyrsiau hyfforddiant cychwynnol na sicrhau ansawdd datblygiad proffesiynol parhaus.
13. Yn wahanol i ddwy ddogfen ymgynghori Llywodraeth Cymru a ddaeth cyn y Bil, oedd yn defnyddio ieithwedd rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol, yn ymarferol mae'r Bil yn cyfyngu ar botensial y corff proffesiynol wedi'i ailgyflunio. Er enghraifft, mae ei gwneud yn ofynnol i'r corff gael cydsyniad Gweinidogion cyn y gall gynnig cyngor a phennu y bydd Cod Ymddygiad ac Ymarfer y proffesiwn (a gafodd ei amgyffred, ei ddyfeisio a'i hybu gan CyngACC o'r blaen) yn cael ei greu gan y Gweinidog yn y lle cyntaf, yn gwanhau proffesiynoldeb ac yn llyffetheirio annibyniaeth y Cyngor wedi'i ailgyflunio.
14. Ymhelaethir ar y pwyntiau hyn a phwyntiau eraill yn Adran 1 o'r cyflwyniad hwn. Os gellir mynd i'r afael â'r pwyntiau hyn, mae'r Cyngor yn credu bod gan y Bil y potensial i ddod yn ddeddfwriaeth dda.

1. EGWYDDORION CYFFREDINOL A'R ANGEN AM DDEDDFWRIAETH

(a) Hepgor cyfeiriad at 'weithredu er lles y cyhoedd'

Mae'r Cyngor yn nodi gwahaniaeth sylfaenol rhwng nodau'r corff newydd ym mharagraff 3 o'r Bil a nodau presennol CyngACC, sef bod y geiriau "er lles y cyhoedd" wedi cael eu hepgor. Mae'r Cyngor yn barnu bod hwn yn hepgoriad pwysig gan mai un o egwyddorion sylfaenol allweddol cofrestru a rheoleiddio proffesiynol yw bod cyrff yn cyflawni eu cyfrifoldebau deddfwriaethol i ddiogelu'r cyhoedd yn benodol a chynnal ymddiriedaeth a hyder y cyhoedd mewn proffesiwn penodol. Mae hwn yn gyfrifoldeb unigryw ac arwyddocaol.

Yn wir mae nifer o reoleiddwyr, megis y Cyngor Meddygol Cyffredinol a'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth wedi bod yn destun craffu a beirniadaeth cenedlaethol amlwg yn y gorffennol am beidio â diogelu'r cyhoedd. Er enghraifft:

- dywedodd ymchwiliad y llywodraeth i Harold Shipman a ddaeth i ben yn 2005 ac a gadeiriwyd gan y Fonesig Janet Smith, yn ei gasgliadau "*It is clear that its (the GMC) approach laid greater emphasis on the interests of the doctor than on ensuring the safety of patients*";
- dywedodd yr adroddiad Arbennig i Weinidog Gwladol Gwasanaethau Iechyd ar y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth yn 2008 "*there are serious weaknesses in the NMC's governance and culture, in the conduct of its Council, in its ability to protect the interests of the public through the operation of fitness to practise processes and in its ability to retain the confidence of key stakeholders*".

Bydd yn eithriadol o bwysig i gofrestreion newydd a'r sefydliadau sy'n eu cynrychioli ddeall mai rôl y corff newydd yw diogelu'r cyhoedd a bod yn glir bod cylch gwaith y sefydliad yn wahanol i gylch gwaith cyrff eraill megis undebau llafur a chymdeithasau, awdurdodau lleol a chyflogwyr. Roedd dryswch gan athrawon a sefydliadau cynrychioladol ynghylch prif swyddogaeth a rôl CyngACC yn nodwedd a gododd yn gynnar ac yn aml ac yn un a bwysai ar Gyngor Addysgu Cyffredinol Lloegr cyn iddo ddod i ben.

Mae'r Cyngor yn gofyn am i'r ymadrodd "er lles y cyhoedd" gael ei ychwanegu yn dilyn dau nod y Cyngor yn Adran 3.

(b) Diffinio cofrestreion newydd

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod angen deddfwriaeth newydd i ymestyn cofrestru a rheoleiddio i grŵp ehangach o ymarferwyr addysg ac yn nodi bod y Bil yn diffinio'r grwpiau sydd i gael eu cofrestru mewn ffordd fras, sef

- athrawon ysgol a gweithwyr cymorth dysgu mewn ysgolion;
- athrawon addysg bellach a gweithwyr cymorth dysgu mewn addysg bellach.

Wrth ddatblygu deddfwriaeth eilaidd a diffinio categorïau cofrestru, mae'r Cyngor yn annog Llywodraeth Cymru i beidio â phennu "swyddi" penodol a ddylai fod yn destun cofrestru mewn Rheoliadau. Mae'r Cyngor wedi canfod bod deddfwriaeth Llywodraeth Cymru wedi bod yn fwyaf effeithiol pan mae wedi "galluogi" yn hytrach na bod yn or-benodol, er enghraifft, trwy Reoliadau, galluogwyd CyngACC i ddiffinio'r meini prawf ar gyfer pennu 'addasrwydd i gofrestru' yn 2006. Mae hyn wedi caniatáu i'r Cyngor ymateb yn gyflym i faterion wrth iddynt godi. Felly mae'r Cyngor yn argymhell y rhoddir hyblygrwydd i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio i ddiffinio'r categorïau cofrestru a darparu arweiniad ynghylch pa rolau y bydd angen eu cofrestru yn y dyfodol.

(c) Swyddogaethau tebyg ond mwy o reolaethau gan y llywodraeth

Mae swyddogaethau'r Cyngor wedi'i ailgyflunio o ran rheoleiddio, cynghori a gweithredu'n debyg iawn i swyddogaethau CyngACC, ond mae nifer o gymalau yn y Bil sy'n cynyddu rheolaeth y llywodraeth dros y ffordd mae'n gweithredu. Bydd y corff wedi'i ailgyflunio'n aros yn gorff hunanreoleiddiol, proffesiynol, annibynnol a ariennir gan ffioedd cofrestru ymarferwyr, yn debyg i statws CyngACC. Er hynny, mae mwy o reolaethau gan y llywodraeth yn nodweddion Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r enghreifftiau'n cynnwys:

- mae Adran 7 o'r Bil yn mynnu y caiff y corff newydd ddarparu cyngor ar faterion perthnasol neu unrhyw fater arall sy'n ymwneud ag addysgu neu ddysgu. Fodd bynnag, dim ond â chydysniad ymlaen llaw gan Weinidogion y bydd y corff newydd yn gallu darparu'r fath gyngor. At hynny, ni chaiff y corff newydd gyhoeddi'r fath gyngor heb gymeradwyaeth Gweinidogion. (mwy o fanylion gweler 1f isod);
- bydd y Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol cyntaf yn cael ei ddatblygu gan y Gweinidog yn hytrach na chan y proffesiynau eu hunain trwy eu corff cofrestru (mwy o fanylion gweler 1g isod);
- bydd yn ofynnol i'r corff gydymffurfio â chyfarwyddiadau a roddir gan Weinidogion Cymru (mwy o fanylion gweler 4b isod);
- Gweinidogion Cymru fydd yn penodi holl aelodau'r Cyngor, yn wahanol i'r trefniadau presennol lle mae'r aelodau'n cael eu hethol a'u penodi trwy'r broses Penodiadau Cyhoeddus ar ôl cael eu henwebu neu'n uniongyrchol. Model mwy cyffredin ymysg cyrff eraill yw i'r corff ei hun benodi aelodau ar sail proses ddethol agored a thryloyw a set ddatblygedig o gymwyseddau i aelodau (mwy o fanylion gweler 4c isod);
- rhaid i Weinidogion Cymru gymeradwyo'r cynllun tâl i'w gyflogeion a'i gyhoeddi mewn modd y caiff Gweinidogion ei bennu (mwy o fanylion gweler 4d isod);
- caiff Gweinidogion Cymru bennu pwy sydd i benodi'r Prif Swyddog, y weithdrefn ar gyfer ei benodi, a'i gyflog, telerau ac amodau (mwy o fanylion gweler 4e isod).

Mae'r Cyngor yn credu y byddai manteision pe bai Llywodraeth Cymru'n cadw nifer o'r materion hyn ar hyd braich yn hytrach na chael cyfrifoldeb gweithredol uniongyrchol amdanynt. Byddai ymagwedd o'r fath hefyd yn fwy cyson â phroffesiynau eraill lle mae cofrestru a rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol ac yn dangos ymddiriedaeth y llywodraeth yn y proffesiwn addysgu ehangach (gweler y Rhagair 'Siarter Cynghorau Addysgu').

(d) Croeso i gyflwyno cofrestru amodol

Mae'r Cyngor yn croesawu'r bwriad yn Is-adran 9(5) o'r Bil i ad-drefnu cofrestru presennol athrawon fel y bydd ymarferwyr addysg, yn y dyfodol, yn cael eu cofrestru'n amodol hyd yr adeg y byddant yn bodloni'r gofynion Sefydlu priodol. Mae'r ymagwedd hon yn gyffredin mewn proffesiynau eraill ac yn un mae'r Cyngor wedi dadlau drosti ers amser maith. Bydd yn golygu mai dim ond pan fo ymarferydd wedi dangos tystiolaeth y gall gyflawni ei rôl i'r safon ofynnol mewn ffordd barhaol ac ymarferol (e.e. athro/athrawes yn llwyddo yn y Safonau Athrawon wrth eu Gwaith) y caiff ei gydnabod fel gweithiwr proffesiynol wedi'i gofrestru'n llawn.

Mae'r Cyngor yn dymuno pwysleisio un mater ymarferol y mae'n gofyn i Lywodraeth Cymru ei ystyried wrth ddatblygu deddfwriaeth eilaidd ar y mater hwn. Cyflwynwyd Sefydlu yn Lloegr yn 1999 ac yng Nghymru yn 2003. Bydd angen egluro statws cofrestru pobl a gafodd SAC cyn y dyddiadau hyn.

(e) **Hepgor y gofyniad i gofrestru i ymarferwyr mewn ysgolion annibynnol**

Mae'r Cyngor yn pryderu nad yw'r Bil yn gosod unrhyw ofyniad am i athrawon a staff cymorth mewn ysgolion annibynnol fod yn gofrestredig. Mewn proffesiynau eraill megis meddygaeth, nyrsio neu ddeintyddiaeth, byddai'n amhosibl meddwl na fyddai meddygon, nyrsys, deintyddion neu'r staff sy'n eu cynorthwyo ac sy'n gweithio mewn practis preifat wedi'u cofrestru ac yn destun rheoleiddio proffesiynol. Dylai gofynion rheoleiddio proffesiynol fod yn berthnasol waeth beth fo lle gwaith yr ymarferydd.

Ar hyn o bryd, gall athro/athrawes gael ei d/diswyddo yn dilyn camymddygiad neu anghymhwysra mewn ysgol annibynnol ond gall barhau i addysgu yn y sector a gynhelir neu yn y sector annibynnol heb unrhyw gyfeiriad at CyngACC (oni fo'r athro/athrawes wedi dewis cofrestru'n wirfoddol). Mae'n amlwg bod hyn yn afresymegol, yn arbennig pan allai athro/athrawes yn y sector a gynhelir fod yn destun honiadau tebyg ac y byddai'n ofynnol yn gyfreithiol i'w gyflogwr/chyflogwr gyfeirio'r mater at CyngACC. Mae'r Cyngor yn barnu **bod angen cau'r bwch hwn trwy i'r Bil ei gwneud yn ofynnol i athrawon a staff cymorth yn y sector annibynnol gael eu rheoleiddio hefyd.**

(f) **Dileu gallu'r Cyngor i gynghori ohono ei hun**

Mae Adran 7 o'r Bil yn nodi'r meysydd y caiff y Cyngor wedi'i ailgyflunio gynghori arnynt (maent yn debyg iawn i'r meysydd y caiff CyngACC gynghori arnynt). Mae Deddf 1998 yn galluogi CyngACC i gynghori ar y meysydd penodedig ohono ei hun ac, yn ychwanegol, caiff Gweinidogion ofyn i CyngACC am gyngor mewn meysydd eraill. Fodd bynnag, mae'r Bil yn dweud na chaiff y Cyngor wedi'i ailgyflunio gynghori ohono ei hun (hyd yn oed mewn meysydd penodedig) na phenderfynu pwy y bydd yn ei gynghori heb gydsyniad ymlaen llaw gan Weinidogion (Adran 7(4)); ac na chaiff gyhoeddi ei gyngor ei hun heb gydsyniad ymlaen llaw (Adran 7(7)). Mae'r lefel hon o reolaeth yn ymddangos yn amhriodol i gorff annibynnol.

Fel y mae wedi'i ddrafftio, byddai'r Cyngor yn cael ei rwystro rhag defnyddio ei ddirnadaeth a'i bersbectif yn annibynnol. Nid undeb, arolygiaeth nac un o asiantaethau'r llywodraeth fydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio, ond corff rheoleiddio annibynnol. Fe fydd, fel CyngACC, mewn sefyllfa unigryw ac yn gymwys i siarad ar faterion sy'n effeithio ar y proffesiwn addysgu ehangach, ar sail tystiolaeth o ymchwil, y persbectif a ddarperir o wahanol gyfnodau a buddiannau sectorol, a'r gydlyniaeth mae corff proffesiynol yn ei chynnig. Mewn geiriau eraill, mae'n darparu: *'A clear professional voice, independent of government, but working with (them) to raise standards.'*²

Er enghraifft, arweiniodd y gallu i ymchwilio a chynghori ohono ei hun at gyngor arwyddocaol i Weinidogion ar faterion yn ymwneud â recriwtio a chadw staff yng Nghymru.

Enghraifft: Yn dilyn sefydlu CyngACC, roedd undebau athrawon ac eraill yn cymryd yn ganiataol i raddau helaeth, yn dilyn adroddiadau yn y wasg yn y Deyrnas Unedig, fod Cymru'n dioddef argyfwng o ran recriwtio a chadw staff addysgu. Yn 2001 a 2002, gwnaeth CyngACC lawer o waith ymchwil meintiol ac ansoddol i ganfod beth oedd y sefyllfa yng Nghymru, gan arwain at ddarn pwysig o gyngor i'r llywodraeth, y *'Cynllun Gweithredu ar gyfer Recriwtio a Chadw Athrawon yng Nghymru'* yn 2003. Daeth hwn i'r casgliad nad oedd y fath argyfwng yng Nghymru ond nododd fannau lle'r oedd pwysau a materion i gael sylw, megis cyflenwad gormodol o athrawon cynradd. Un o'r llu o ganlyniadau i hyn oedd y ffaith bod Llywodraeth Cymru wedi comisiynu Adolygiad Furlong o Addysg a Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon a'i phenderfyniad yn sgil hwnnw i leihau'r nifer oedd yn cael eu hyfforddi.

² DfEE 1997 Teaching: High status, High standards

Heb y gallu i gynghori'n annibynnol mae'n annhebygol iawn y byddai'r mater hwn wedi dod i'r golwg.

Cydnabyddir bod yna brinder ymchwil addysgol yng Nghymru am Gymru,³ ac mae'n amlwg bod angen a dyhead am gyngor hyd braich, fel y gellir gweld o sefydlu Sefydliad Ymchwil, Data a Methodoleg Gymdeithasol ac Economaidd Cymru a'r Sefydliad Polisi Cyhoeddus. Byddai'r Cyngor wedi'i ailgyflunio yn gallu ychwanegu at y sail ymchwil hon yn enwedig gan y byddai ganddo setiau data unigryw trwy ei Gofrestr.

Felly mae'n ymddangos yn groes i'r hyn y byddid yn ei ddisgwyl i'r Bil sefydlu corff annibynnol sydd mewn sefyllfa ddelfrydol i gynnig dirnadaethau annibynnol, ond ei rwystro rhag gwneud hynny. Byddai'n well i'r Bil, yn y maes hwn o gyngor, alluogi yn hytrach nag analluogi. **Mae'r Cyngor yn gofyn am i eiriad Adran 7 o'r Bil gael ei newid yn unol â geiriad Adran 2 o Ddeddf 1998, gan ganiatáu i'r corff gynghori ohono ei hun.**

(g) Y Cod Proffesiynol cyntaf i gael ei ddatblygu gan Weinidogion

Mae Adran 24 yn dweud y bydd y Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol cyntaf yn cael ei baratoi gan Weinidogion Cymru yn hytrach na'r corff newydd ei hun. Mae'r ymagwedd hon yn wahanol i'r hyn a fabwysiadwyd pan gafodd y Cod i athrawon cofrestredig ei ddatblygu gan y corff proffesiynol (CyngACC). Roedd Deddf 1998 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor lunio, diwygio a chyhoeddi Cod. Yn yr un modd, nid yw'r Cyngor yn gwybod am unrhyw broffesiwn arall lle mae llywodraeth wedi datblygu'r Cod yn hytrach na'r corff proffesiynol.

Rydym yn deall y dadleuir y bydd angen i Weinidogion ddatblygu Cod cyn yr ailgyflunio oherwydd y bydd angen i gofrestreion newydd wybod y meini prawf (h.y. mewn Cod) y byddant yn cofrestru'n unol â hwy. Mae'r Cyngor yn anghytuno am y rhesymau canlynol:

- mae yna ffyrdd o ddiffinio cofrestreion heb fod angen am God e.e. mae Adran 16 yn diffinio'n fras y 'gwasanaethau' y bydd gweithwyr cymorth dysgu mewn addysg bellach yn eu darparu ac a fydd yn sail i Reoliadau yn ymwneud â'u cyflogaeth ac felly eu cofrestriad;
- ar ôl sefydlu'r corff newydd, bydd yna gyfnod o flwyddyn o leiaf cyn y gellid cofrestru'r grwpiau newydd o gofrestreion, gan roi hen ddigon o amser i ddatblygu ac ymgynghori'n llawn ar God ar y cyd gyda hwy a'u cynrychiolwyr, a thrwy hynny creu ymdeimlad o berchnogaeth;
- bydd angen parhad i'r 38,000 o athrawon ysgol sef yr un grŵp fydd yn aros yn gofrestredig ar 1 Ebrill 2015 ac sydd â *Chod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol* CyngACC ar hyn o bryd.

Wedi cael profiad uniongyrchol o ymgynghori ar God i athrawon, ei ddatblygu a'i ddiwygio, mae'r Cyngor yn pwysleisio na ddylid bychanu maint y dasg hon, gan y bydd yna nifer o bartïon â buddiant yn y Cod, gan gynnwys undebau llafur, cyflogwyr, llywodraethwyr ysgolion, ymarferwyr unigol, sefydliadau addysg uwch a lluo o randdeiliaid eraill megis grwpiau crefyddol a grwpiau cydraddoldeb.

Er bod y Gweinidog wedi dweud y byddai'n sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen o randdeiliaid i ddatblygu'r Cod cyntaf, eto i gyd, fel y sonnir mewn rhannau eraill o'r ddogfen hon, mae'n bosibl y bydd Llywodraeth Cymru'n ei chael yn fanteisiol i ymdrin â'r mater hwn yn fwy ar hyd braich yn hytrach na bod yn uniongyrchol atebol am ddatblygu'r Cod.

³ Daugherty, R. Davies, S. (2008). Capacity and quality in Education research in Wales. A stimulus report for the Strategic Forum for Research in Education.

Mae'r Cyngor yn gofyn am i Is-adrannau 24(1) a (3) gael eu hail-eirio i'w gwneud yn ofynnol i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio, yn hytrach na'r Gweinidog, baratoi a chyhoeddi Cod gan ymgynghori fel bo'n briodol.

(h) Angen am ddiffiniad newydd o 'addasrwydd i ymarfer'

Mae'r ddeddfwriaeth bresennol ar CyngACC yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ymchwilio i a chlywed honiadau yn erbyn athrawon cofrestredig a gyhuddir o ymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwystra proffesiynol difrifol neu drosedd berthnasol. Mewn achosion o'r fath, mae angen i'r Cyngor benderfynu a yw athro/athrawes yn euog ac, os ydyw, a ddylid gosod gorchymyn disgyblu a fyddai â goblygiadau i'w ymarfer fel athro/athrawes yn y dyfodol.

O'r blaen ymgynghorodd Llywodraeth Cymru, gyda chyngor gan y Cyngor, ar symudiad at ymagwedd "addasrwydd i ymarfer".

Mae'r cyrff rheoleiddio sy'n gweithredu ym maes gofal iechyd wedi mabwysiadu modelau addasrwydd i ymarfer ac wrth wneud hynny, wedi symud o ymagwedd ranedig, lle'r oedd ymarferwyr o'r blaen yn wynebu honiadau dim ond mewn categorïau megis camymddygiad proffesiynol difrifol neu gollfarn o drosedd berthnasol, i ymagwedd fwy cyfannol. Mae'r symudiad hwn wedi cael ei adlewyrchu wrth ystyried un mater, sef a amharwyd ar addasrwydd yr ymarferydd i ymarfer, er oherwydd un neu fwy o restr o ffactorau. Mae'r rhestr ffactorau sy'n berthnasol i'r cyrff rheoleiddio iechyd, er nad ydynt wedi'u geirio yn yr un modd yn union yn achos yr holl reoleiddwyr, yn cynnwys y canlynol:

- camymddygiad
- perfformiad proffesiynol diffygiol neu ddiffyg cymhwysedd
- collfarn neu rybuddiad am drosedd
- afiechyd corfforol neu feddyliol
- penderfyniad gan gorff rheoleiddio arall
- cael ei gynnwys ar restr gwahardd

Mae'r Bil yn parhau i ddefnyddio'r diffiniadau presennol sydd ar wahân sef 'ymddygiad proffesiynol annerbyniol', 'anghymhwysedd proffesiynol difrifol' a 'wedi ei gollfarnu o drosedd berthnasol'. Mae'r rhain yn faterion sy'n cyfateb i'r tri ffactor cyntaf yn y rhestr uchod ac y gellid dibynnu arnynt fel rheswm dros ddod i'r casgliad yr amharwyd ar addasrwydd yr ymarferydd addysg i ymarfer. Rydym yn deall bod cyfreithwyr Llywodraeth Cymru wedi dweud y gellid darparu ar gyfer ymagwedd addasrwydd i ymarfer at waith disgyblu mewn Rheoliadau. Mae'r Cyngor wedi gofyn am gyngor cyfreithiol ei hun ac rydym wedi cael ein cynghori nad ydynt yn credu bod y Bil yn sefydlu model addasrwydd i ymarfer nac yn gosod sylfaen briodol i fodel addasrwydd i ymarfer gael ei weithredu'n rhwydd trwy Reoliadau.

Yr unig gyfeiriad at 'addasrwydd i ymarfer' yn y Bil yw yn Adran 7 (2) (c). Nid yw'r ddarpariaeth hon yn ymwneud yn uniongyrchol â'r swyddogaeth disgyblu, ond gyda'r cyngor y caiff Gweinidogion Cymru ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor ei ddarparu. Nid yw Adrannau 26 i 32 o'r Bil, sy'n ymdrin â swyddogaethau disgyblu, yn cyfeirio o gwbl at addasrwydd i ymarfer nac at amhariad.

Mae'r cyngor cyfreithiol a gafodd CyngACC fel a ganlyn:

Mae Adran 26 (5) o'r Bil yn rhagweld gwneud gorchymyn disgyblu os penderfynir bod person yn euog o ymddygiad proffesiynol annerbyniol, anghymhwysedd proffesiynol difrifol neu wedi ei gollfarnu o drosedd berthnasol. Mewn model addasrwydd i ymarfer, ni ellid gwneud gorchymyn disgyblu ond pe penderfynid yr amharwyd ar addasrwydd person i ymarfer ar y pryd oherwydd camymddygiad, anghymhwystra neu gollfarn o

drosedd berthnasol. Gellir cyferbynnu Adran 26 gydag Adran 13D o Ddeddf Optegwyr 1989, sy'n cyfeirio at honiad yr amharwyd ar addasrwydd cofrestrai i ymarfer ac yn nodi'r sail y gellir canfod amhariad ar addasrwydd i ymarfer arni. Mae'r darpariaethau sy'n ymwneud ag addasrwydd optometryddion ac optegwyr cyflenwi cofrestredig i ymarfer, felly, yn cael eu cynnwys yn y ddeddfwriaeth sylfaenol berthnasol.

Cydnabyddir bod Adran 28 o'r Bil yn darparu pŵer i wneud rheoliadau ynghylch neu mewn cysylltiad â swyddogaethau'r Cyngor o dan Adran 26 ac, o dan Adran 28 (2) (a), y gall hyn gynnwys darpariaeth ynghylch y weithdrefn i'w mabwysiadu sy'n ymwneud ag unrhyw ymchwiliad neu drafodion. Fodd bynnag, nid dim ond ffactor ychwanegol i gael ei ystyried ar gam diweddarach trafodion yw cysyniad amhariad ar addasrwydd i ymarfer. Mae amhariad ar addasrwydd i ymarfer yn sylfaenol i'r trafodion eu hunain. Er enghraifft, mae'n berthnasol wrth benderfynu a oes achos i'w ateb y dylid ei gyfeirio ar gyfer gwrandawriad. Mewn model addasrwydd i ymarfer, y prawf 'achos i'w ateb' ddylai fod a oes tebygrwydd gwirioneddol o gael canfyddiad o amhariad ar yr addasrwydd i ymarfer. Mae'r cwestiwn hwn yn sylfaenol wahanol i'r cwestiwn a oes tebygrwydd gwirioneddol o gael canfyddiad o ymddygiad proffesiynol annerbyniol. Y pryder yma yw yr ymddengys fod cyswllt anorfod rhwng defnyddio'r prawf 'achos i'w ateb' yn 26(3) a'r honiadau o ymddygiad proffesiynol annerbyniol ac ati yn Adran 26(1). Ein barn ni yw bod angen diwygio Adran 26 er mwyn cyflwyno neu hwyluso cyflwyno model addasrwydd i ymarfer sy'n gyfaradwy â'r modelau a weithredir gan gyrff rheoleiddio iechyd.

Hefyd, mae Adran 4 (1) (f) yn dweud mai un o brif swyddogaethau'r Cyngor yw ymchwilio i ymddygiad proffesiynol annerbyniol ac anghymhwysedd proffesiynol difrifol neu drosedd berthnasol a chymryd camau priodol yn unol ag adran 26. Mae'r pŵer i wneud rheoliadau o dan Adran 28 yn gyfyngedig i reoliadau ynghylch swyddogaethau'r Cyngor o dan 26 neu mewn cysylltiad â hwy ac nid gyda diwygio swyddogaethau o dan Adran 4. Mae yna bŵer i ychwanegu swyddogaethau o dan Adran 5, ond mae'r pŵer hwnnw i ddarparu ar gyfer swyddogaethau ychwanegol yn hytrach na diwygio'r rheiny a nodir yn Adran 4. Barn cyfreithwyr y Cyngor yw ei bod yn debygol y bydd angen diwygio Adran 4 (1) (f).

Yn olaf, mae hefyd yn werth nodi nad oes unrhyw gyfeiriad yn y Bil at iechyd corfforol na meddyliol y cofrestrai, ac ymddengys fod hyn yn groes i'r ymagwedd gyfannol a ragwelir gan gysyniad addasrwydd i ymarfer.

Mae'r Cyngor yn gofyn am i Adrannau 26 a 4(1) (f) gael eu diwygio fel eu bod yn galluogi'r Cyngor newydd i gyflwyno ymagwedd addasrwydd i ymarfer.

(i) **Gwaith achos presennol CyngACC ym maes safonau proffesiynol – y maint a ragwelir**

Ar hyn o bryd, mae gan y Cyngor oddeutu 38,000 o athrawon cofrestredig. Rhagwelir y bydd nifer y cofrestreion yn codi i fwy na 70,000 ar ôl i bob un o'r grwpiau newydd yn y gweithlu addysg ehangach gael eu cofrestru.

Yn nhrefodaethau'r Cynulliad Cenedlaethol hyd yma, bu rhywfaint o ddryswch ynghylch nifer yr achosion sy'n cael eu cyfeirio at y Cyngor. I gynorthwyo'r Pwyllgor, ceir yn Atodiad G rywfaint o wybodaeth ystadegol lefel uchel ar nifer yr achosion safonau proffesiynol mae'r Cyngor yn ymchwilio iddynt ar hyn o bryd.

O gofio mater cofrestru'r gweithlu addysg ehangach, gellir disgwyl i'r nifer hon gynyddu'n gymesur. Dylai'r Pwyllgor hefyd nodi bod CyngACC a'r rhan fwyaf o reoleiddwyr eraill yn gweld cynnydd yn nifer y cyfeiriadau bob blwyddyn.

(j) **Diffyg cymalau ar safonau proffesiynol, achredu hyfforddiant cychwynnol a sicrhau ansawdd DPP**

Dywedodd y cyflwyniad i ddwy ddogfen ymgynghori Llywodraeth Cymru, “*Un o nodweddion amlycaf llawer o broffesiynau yw bod eu haelodau'n cofrestru gyda chorff proffesiynol sy'n gosod (pwyslais CyngACC) ac yn cynnal safonau proffesiynol, a thrwy hynny'n ennyn hyder y cyhoedd*”.

Yn ei hymgynghoriad cyntaf, cynigiodd Llywodraeth Cymru “...[y] dylai'r corff cofrestru newydd neu'r corff sydd wedi'i ailgyfansoddi, pa un bynnag y penderfynir arno, gael swyddogaethau ehangach gam wrth gam. Gallai'r rheini gynnwys cymeradwyo cyrsiau hyfforddiant cychwynnol, y gofynion ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus a gosod safonau proffesiynol.”

Gan adeiladu ar yr ymatebion i'r ymgynghoriad cyntaf hwnnw, dywedodd y cyn Weinidog Addysg, Leighton Andrews, yn y cyfarfod llawn ar 19 Mehefin2012,

“Rwyf hefyd yn gweld yr ymgynghoriad hwn yn gyfle i ystyried sut y gallwn wella cysondeb safonau proffesiynol cychwynnol, hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus. Rhaid i'r corff newydd ymwneud yn uniongyrchol â sefydliadau hyfforddiant cychwynnol, yn union fel yn Iwerddon, lle y mae gan y corff priodol rôl o ran cymeradwyo'r hyfforddiant i athrawon a hyfforddiant addysg bellach. Bydd y swyddogaethau newydd hyn yn cael eu cyflwyno'n raddol dros amser yn unol â chynllun cyflawni y cytunwyd arno.”

Wedi hynny ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar rôl i'r corff wedi'i ailgyflunio yn y gwaith o achredu cymwysterau a'u cymeradwyo'n broffesiynol. Cynigiodd yr ymgynghoriad hwnnw y dylid galluogi'r corff i gyflawni gwaith ochr yn ochr â chyrrff eraill sy'n gyfrifol am sicrhau ansawdd y ddarpariaeth datblygiad proffesiynol, yn ogystal ag ymgymryd â swyddogaeth gynghori. Aeth Llywodraeth Cymru ymlaen i ddweud, “*Rydym yn sylweddoli y gall achredu/rhoi cymeradwyaeth broffesiynol ddod â buddion yn ei sgil o ran sicrhau bod cyrsiau yn berthnasol i gyflogwyr a bod y gweithlu yn meddu ar y sgiliau a'r wybodaeth angenrheidiol...*”

Felly mae'n glir mai'r bwriad oedd i'r Cyngor fod â rolau gweithredol yn y tri maes hyn:

- perchnogaeth ar safonau proffesiynol;
- cyfrifoldeb am gymeradwyo priodoldeb proffesiynol cyrsiau hyfforddiant cychwynnol; neu
- sicrhau ansawdd datblygiad proffesiynol parhaus.

Eto i gyd nid yw'r Bil yn pennu y bydd y cyfrifoldebau hyn gan y corff wedi'i ailgyflunio. Mae'r Bil yn cynnig rôl cynghori yn unig i'r corff ym meysydd 'hyfforddi, datblygu gyrfa a rheoli perfformiad personau cofrestredig' 7(2)(f) – ac mae'r rôl hon yn gyfyngedig gan y gofyniad am gydsyniad Gweinidogion.

Yn lle hynny, mae Adran 5 ('Y pŵer i ychwanegu swyddogaethau') o'r Bil drafft yn galluogi Gweinidogion i roi neu osod swyddogaethau ychwanegol 'sy'n briodol yn eu barn hwy'. Mae'r Cyngor yn credu bod hyn yn rhy amhenodol ac agored i'w ddehongli. Ar sail profiad blaenorol y Cyngor, mae'n debygol y bydd y bwriadau gwreiddiol y tu ôl i hyn yn cael eu hanghofio ac na wneir unrhyw gynnydd yn y maes. **Byddai'n well o lawer i'r ddeddfwriaeth sylfaenol wneud y swyddogaethau hyn yn eglur a'u deddfu yn raddol trwy ddeddfwriaeth eilaidd.**

Yn gyson â chyrrff proffesiynol eraill gan gynnwys meddygaeth, nyrsio, cyfrifyddiaeth, peirianeg, mae'n briodol i'r proffesiwn addysg ehangach arfer y swyddogaethau ym Mharagraff 5.

Nodwyd y ddadl dros berchnogaeth gan y proffesiwn neu ar y cyd ar safonau o SAC i arweinyddiaeth yn haen gyntaf cyngor y Cyngor ar 'Fframwaith Datblygiad Proffesiynol i Athrawon' a ddatblygwyd ar gais y Gweinidog ar y pryd:

http://www.gtcw.org.uk/gtcw/images/stories/downloads/framework/Framework_advice_to_Assembly_July_2005_CYM.pdf (Gweler Pennod 9)

O ran achrediad proffesiynol i gyrsiau hyfforddiant cychwynnol, mae Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi 'Gofynion ar gyfer darparu cyrsiau hyfforddiant cychwynnol athrawon yng Nghymru' sy'n croesgyfeirio at gyrsiau sy'n paratoi myfyrwyr i fodloni safonau SAC. Nid yw'r gofynion hyn yn nodi'r meysydd cynnwys y dylai pob cwrs addysg a hyfforddiant cychwynnol athrawon ymdrin â hwy.

Mae'r Cyngor wedi cyflwyno'r ddadl dros i'r corff proffesiynol achredu cyrsiau hyfforddiant cychwynnol athrawon ac mae'r un dadleuon yn berthnasol i achredu cyrsiau hyfforddiant cychwynnol eraill (Atodiad D). Mae'n glir o'r tabl ar ddiwedd y papur safbwynt hwnnw bod CyngACC yn unigryw ymysg rheoleiddwyr gan nad oes ganddo swyddogaethau achredu cyrsiau o'r fath.

Mae gan y Cyngor Addysgu yn lwerddon bwerau i achredu cyrsiau hyfforddiant athrawon fel rhai sy'n broffesiynol briodol. Ceir ei weithdrefn ar gyfer gwneud hyn yn Atodiad E. Mae'n debyg mewn llawer o ffyrdd i'r system a weithredir yn yr Alban. Byddai'n gymharol hawdd i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio ddyfeisio system o'r fath ar sail systemau lwerddon a'r Alban a gâi ei gweinyddu trwy'r Cyngor gan arbenigwyr annibynnol o'r sector addysg gychwynnol athrawon, Estyn ac eraill. Mae'r sector addysg uwch ei hun wedi arfer â chael cyrff proffesiynol yn chwarae rhan weithredol yn y gwaith o gymeradwyo cyrsiau a gynigir gan brifysgolion ar ran proffesiynau eraill megis nyrso neu beirianeg. Mae gan CyngACC berthnasoedd effeithiol ac ymarferol gyda'r sector addysg gychwynnol athrawon a fyddai'n mynd yn bell wrth helpu i gyflwyno'r fath system yn ddidrafferth. Felly mae'r Cyngor yn credu y byddai'n gymharol syml, gan weithio gyda phartneriaid, i ymgymryd â'r swyddogaeth hon.

Yn 2007, cyflwynodd CyngACC, hefyd ar gais y Gweinidog ar y pryd (yn dilyn cyngor CyngACC 'Datblygiad Proffesiynol Parhaus : Hawl i Bawb' (2002), adroddiad ar ffyrdd o sichau ansawdd y ddarpariaeth DPP trwy God Ymarfer i Ddarparwyr a chadw rhestr Cymru gyfan o'r DPP sydd ar gael. Gweler pedwaredd haen cyngor y Cyngor ar 'Fframwaith Datblygiad Proffesiynol i Athrawon':

[http://www.gtcw.org.uk/gtcw/images/stories/downloads/framework/Strand%203+4%20Advice\(W\).pdf](http://www.gtcw.org.uk/gtcw/images/stories/downloads/framework/Strand%203+4%20Advice(W).pdf) (Gweler Rhan B)

(k) Diffyg cymal yn galluogi'r corff i gyflawni gweithgareddau ym maes datblygiad proffesiynol parhaus

Mae swyddogaethau presennol CyngACC fel y'u nodir yn Neddf Addysgu ac Addysg Uwch (Is-adran 9(2)) yn dweud y caiff Gweinidogion, "*require the General Teaching Council for Wales to undertake (or join with any other persons or body in undertaking) activities designed to promote-*

- o *recruitment to the profession, or*
- o *continuing professional development of teachers.*"

Nodir 'Hybu gyfaoedd' yn Adran 8 o'r Bil, fodd bynnag nid oes unrhyw gyfeiriad yn y Bil yn galluogi'r Cyngor i gyflawni gweithgareddau ym maes DPP.

Mae hwn yn gymal pwysig gan mai ef yw'r sail gyfreithiol bresennol i CyngACC gyflawni gweithgareddau sy'n ymwneud ag ariannu a gweinyddu rhaglenni Llywodraeth Cymru ar gyfer Sefydlu, Datblygiad Proffesiynol Cynnar a'r Radd Meistr mewn Ymarfer Addysgol. Rhwng 2001 a 2009, fe'i defnyddiwyd hefyd fel y sail i CyngACC weinyddu rhaglen ariannu gan Lywodraeth Cymru i ddarparu gofynion unigol athrawon o ran DPP. Gellid

bod wedi'i ddefnyddio'n ehangach i alluogi CyngACC i gyflawni gweithgarwch arall ym maes DPP.

Barn cyfreithwyr y Cyngor yw y byddai parhau â'r swyddogaeth hon yn golygu y byddai'n ofynnol naill ai cael darpariaeth benodol amdano yn y Bil neu wneud Rheoliadau priodol o dan Adran 5 ond byddai'r ail ddewis yn golygu y byddai'n ofynnol i ymgynghori â chyrrff megis CyngACC. Barn ein cyfreithwyr yw na allai'r Llywodraeth ddibynnu'n hyderus ar y ddarpariaeth ym Mharagraff 17 o Atodlen 1 i awdurdodi meysydd gweithgarwch gweithredol megis cynorthwyo â datblygiad gyrfaol cynnar athrawon.

Mae'r Cyngor o'r farn bod diffyg cymal yn galluogi'r corff wedi'i ailgyflunio i gyflawni gweithgareddau ym maes DPP yn hepgoriad pwysig. Hebdo, mae'n bosibl y bydd Llywodraeth Cymru'n cael nad yw'n gallu gofyn yn hyderus i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio i weinyddu rhaglenni DPP ar ei rhan o 1 Ebrill 2015 ymlaen ac o ganlyniad na fydd efallai'n gallu cynnal parhad y trefniadau Sefydlu a Gradd Meistr mewn Ymarfer Addysgol ar gyfer athrawon ysgol ar draws y newid o CyngACC i'r corff wedi'i ailgyflunio.

Byddai ychwanegu cymal yn y Bil (tebyg i 9(2) o Ddeddf 1998) yn datrys hyn ac yn dileu'r angen am ddeddfwriaeth eilaidd yn y maes hwn.

(l) Y pŵer i Weinidogion gyfarwyddo'r Cyngor

Mae Adran 6 yn dweud bod yn rhaid i'r Cyngor gydymffurfio â chyfarwyddiadau cyffredinol neu benodol a roddir iddo gan Weinidogion Cymru, ac eithrio mewn cysylltiad ag achosion o geisiadau unigol ac apeliadau sy'n ymwneud â chofrestru ac achosion disgyblu penodol.

Nid oes cymal o'r fath yn bodoli yn Neddf 1998 mewn perthynas â CyngACC. Pennir terfynau pwerau CyngACC yn y Ddeddf. Byddai'n gweithredu mewn modd *ultra vires* pe bai'n mynd y tu hwnt i'r pwerau hynny. Mae'r Cyngor yn barnu ei fod yn gwbl amhriodol i Weinidog fod â phwerau cyfarwyddo dros gorff proffesiynol annibynnol. Dylai'r berthynas weithio rhwng Gweinidogion a'r corff proffesiynol fod yn un sydd wedi'i seilio ar ymddiriedaeth yn y naill gan y llall a pharch gan y naill at y llall.

Nid mater gwleidyddol yw rheoleiddio proffesiynol, a dylai unrhyw benderfyniad ar weithgareddau'r Cyngor fod yn wirioneddol annibynnol ar y llywodraeth. Mae'n bosibl y bydd achlysuron pan fydd annibyniaeth y corff yn fuddiol, gan fod hyn yn caniatáu pellter oddi wrth unrhyw weithredoedd a allai fod yn chwithig neu'n lletchwith

Mae CyngACC yn pwysleisio nad corff a noddir gan Lywodraeth Cymru fydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio ac y caiff ei ariannu gan ffioedd cofrestru ymarferwyr.

Mae'r Cyngor yn dadlau dros ddileu'r cymal hwn.

(m) Enw arfaethedig y sefydliad

Mae isadran 2(1)(b) o'r Bil yn cynnig ailenwi CyngACC yn 'Gyngor y Gweithlu Addysg'.

Buasai'n well gan CyngACC gadw ei enw presennol - byddai ailgyflunio'r ffordd y'i llywodraethir wedi dangos ei fod yn gorff wedi'i ailgyflunio gyda chwmpas ehangach a chyfrifoldebau newydd. (Ychydig o flynyddoedd yn ôl, symudodd y Cyngor Deintyddol Cyffredinol o gofrestru deintyddion yn unig i gofrestru pob gweithiwr proffesiynol ym maes iechyd deintyddol heb newid ei enw ac mae yna enghreifftiau tebyg o gyrff proffesiynol gydag ystod eang o gofrestreion e.e. Cyngor Gofal Cymru a'r Sefydliad Peirianneg a Thechnoleg.)

Er hynny, gall y Cyngor ddeall awydd y llywodraeth i ailenwi CyngACC o safbwynt cofrestreion newydd, yn arbennig y rheiny o'r sector addysg bellach.

Fodd bynnag, wrth ailenwi'r corff, mae yna nifer o ffactorau arwyddocaol y mae'r Cyngor yn credu na roddwyd digon o bwys iddynt:

- Pa mor briodol yw'r enw wrth ddisgrifio'r gweithgarwch proffesiynol mae'r grwpiau a reoleiddir yn ei gyflawni. Mae'r teitl, 'Cyngor *Addysgu* Cyffredinol Cymru' yn canolbwyntio ar y gweithgarwch proffesiynol - Cyngor *Addysgu* yw CyngACC ac nid Cyngor *Athrawon*. Mae defnyddio'r gair 'Gweithlu' yn rhoi pwyslais amhriodol ar aelodau unigol y proffesiwn yn hytrach nag ar y gweithgarwch proffesiynol maent yn ei gyflawni;
- Proffesiwn *yw* addysgu. Yr un ffactor cyffredin yw y bydd y corff wedi'i ailenwi'n rheoleiddio pawb sy'n ymwneud ag addysgu neu gymorth i addysgu, beth bynnag fo'r sector. Rydym yn credu na fydd yr enw arfaethedig yn gwneud unrhyw les i statws proffesiynol addysgu a, thrwy ddileu' addysgu' o deitl y sefydliad a rhoi 'gweithlu' yn ei le, y bydd yn tanseilio'r statws hwnnw.
- Dylai'r enw gymryd i ystyriaeth y ffaith mai athrawon ysgol fydd y grŵp mwyaf o hyd a fydd wedi'u cofrestru gyda'r corff wedi'i ailgyflunio (38,000, dros hanner y boblogaeth cofrestreion newydd). Felly bydd yn bwysig eu diogelu rhag colli hunaniaeth eu corff proffesiynol cydnabyddedig sefydledig.

Dyweddod y Gweinidog, Huw Lewis, yn ei dystiolaeth lafar i'r Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc ar 19 Gorffennaf 2013 fod enw arfaethedig y Cyngor yn disgrifio'r hyn mae'n ei wneud "ar y tun". Mae'r Cyngor yn anghytuno. Mae'r gweithlu addysg yn ehangach o lawer na'r athrawon a'r staff cymorth addysgu a fydd yn cael eu rheoleiddio gan y corff wedi'i ailgyflunio. Nid yw'r Bil yn cynnig cynnwys y rheiny sy'n ymwneud â chymorth i addysg yn anuniongyrchol - gofalwyr, cogyddion, staff gweinyddol ac atodol, er enghraifft. At hynny, nid yw'r Bil yn cynnwys staff Dysgu Seiliedig ar Waith na gweithwyr ieuencid.

Rydym ar ddeall y byddai'n well gan undebau llafur sy'n cynrychioli cynorthwywyr addysgu y gair 'proffesiwn' yn enw'r sefydliad newydd, gan y byddai'n helpu i gysylltu eu haelodau gyda statws proffesiynol uwch. Mae yna rai partneriaethau undebau llafur eisoes â'r gair 'Gweithlu' yn y teitl e.e. 'Cyngor Partneriaeth y Gweithlu' ac rydym yn credu y bydd rhoi'r enw 'Cyngor y Gweithlu Addysg' ar y corff newydd yn achosi rhywfaint o ddryswch.

Mae modd dadlau hefyd y dylid cynnwys 'Cymru' yn enw'r corff wedi'i ailgyflunio.

Mae yna fater ymarferol iawn hefyd wrth gynnig enw'r corff newydd. Rhaid i'r enw weithio pan gaiff ei dalfyrru a rhaid bod enwau parthau gwe ar gael, gan gynnwys fersiynau Cymraeg. Wrth chwilio ar y we, mae 'EWC' (sef yr hyn y byddai 'Education Workforce Council' yn siŵr o gael ei dalfyrru iddo) yn dangos nifer fawr o gyfeiriadau at wastraff amgylcheddol.

Rydym yn dadlau bod yn rhaid cadw'r gair 'addysgu' a/neu 'proffesiynau' yn nheitl y corff wedi'i ailenwi. Mae'n bosibl y byddai rhywbeth tebyg i 'Cyngor y Proffesiynau Addysgu ac Addysg' yn enw priodol a fyddai'n helpu i ddangos cwmpas ehangach y Cyngor ac ar yr un pryd yn cadw rhywfaint o barhad i athrawon ysgol.

Pe bai ymarferwyr addysg eraill yn cael eu cynnwys o dan reoleiddio proffesiynol ar ryw adeg, gellid newid enw'r sefydliad ar yr adeg honno. Mae yna gynseiliau i hyn (e.e. 'Cyngor Cwricwlwm Cymru' -> 'Awdurdod Cwricwlwm ac Asesu Cymru' -> 'Awdurdod Cymwysterau, Cwricwlwm ac Asesu Cymru')

(n) Tabl cryno yn cymharu pwerau presennol CyngACC a phwerau arfaethedig y Bil ar gyfer y corff wedi'i ailgyflunio

<u>CyngACC</u>	<u>Cynigion y Bil ar gyfer y corff wedi'i ailgyflunio</u>
y nodau yw gweithredu er lles y cyhoedd	dim cyfeiriad at weithredu er lles y cyhoedd
cyflawni gweithgareddau i hybu datblygiad proffesiynol parhaus athrawon (ar gais Gweinidogion)	dim cyfrifoldebau yn y maes hwn
mae CyngACC yn gorff rheoleiddio proffesiynol annibynnol gyda chyfrifoldebau a gyfyngir gan ddeddfwriaeth sylfaenol	rhaid cydymffurfio ag unrhyw gyfarwyddyd cyffredinol neu benodol a roddir iddo gan Weinidogion (ac eithrio mewn cysylltiad ag achosion unigol sy'n ymwneud â chofrestru a disgyblu)
gall gynghori ar faterion penodol yn ymwneud ag addysgu fel y gwêl y Cyngor yn dda	ni all gynghori ar faterion penodol yn ymwneud ag addysgu heb gydsyniad ymlaen llaw gan Weinidogion
gall gynghori personau neu gyrff fel bo'r Cyngor yn penderfynu	angen cydsyniad ymlaen llaw gan Weinidogion mewn perthynas â'r sawl sy'n cael cyngor
gall gyhoeddi ei gyngor	ni all gyhoeddi cyngor ond gyda chydsyniad Gweinidogion
caiff CyngACC osod y ffioedd cofrestru gyda chymeradwyaeth Gweinidogion	Gallai swm y ffi a phwy fydd yn pennu'r ffi gael eu penderfynu gan drydydd parti ar wahân i'r Cyngor
mae CyngACC wedi'i awdurdodi i lunio a diwygio Cod ymddygiad ac ymarfer proffesiynol	rhaid i Weinidogion baratoi a chyhoeddi'r cod ymddygiad ac ymarfer proffesiynol cyntaf
mae CyngACC wedi'i gyfyngu gan y pwerau a nodir yn y Ddeddf	gall Gweinidogion roi cyfarwyddiadau penodol neu gyffredinol i'r Cyngor
mae Rheoliadau'n galluogi ethol a phenodi aelodau'r Cyngor	mae Rheoliadau'n galluogi penodi aelodau'r Cyngor gan Weinidogion
caiff CyngACC benodi ei Brif Swyddog, ei dâl a'i delerau ac amodau	caiff Gweinidogion bennu pwy sydd i benodi'r Prif Swyddog, y weithdrefn ar gyfer ei benodi, ei dâl, telerau ac amodau
caiff CyngACC dalu tâl i'w weithwyr fel bo'n penderfynu	rhaid i Weinidogion gymeradwyo'r cynllun tâl i'w weithwyr a'i gyhoeddi ar ffurf y caiff Gweinidogion ei phennu

(o) Newidiadau a gynigir i eiriad cymalau

Mae'r newidiadau ychwanegol a gynigir i eiriad rhai cymalau yn Atodiad H.

2. RHWYSTRAU POSIBL I ROI'R DARPARIAETHAU AR WAITH

a) Y risg na fydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio'n denu ymroddiad proffesiynol ehangach

Mae Adran 1 o'r cyflwyniad hwn yn nodi'r meysydd lle mae CyngACC yn credu y bydd annibyniaeth y Cyngor wedi'i ailgyflunio yn cael ei llyffetheirio. Po fwyaf mae gweithgareddau'r Cyngor yn cael eu rheoli gan y gofyniad i gael cymeradwyaeth neu ganiatâd Gweinidogion trwy Reoliadau, lleiaf o hygyrdded fydd i honiad y Cyngor ei fod yn darparu rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol.

Ni fydd yr adran hon yn ailadrodd manylion y ddatl a nodir yn Adran 1 o'r cyflwyniad hwn, ond mae'n crynhoi'r pwyntiau allweddol fel a ganlyn:

- dylai aelodaeth y Cyngor gael ei gweld yn glir fel un sy'n 'cynrychioli' profiad y grŵp ehangach o ymarferwyr addysg, gan gynnwys athrawon addysg bellach a staff cymorth addysgu yn ogystal ag athrawon mewn ysgolion. Ni fydd penodi holl aelodau'r Cyngor gan y Gweinidog yn cynorthwyo â'r ddirnadaeth hon o'r corff;
- mae'r cynnig y byddai'r Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol cyntaf yn cael ei ddatblygu gan y Gweinidog (er gan Grŵp Gorchwyl a Gorffen o randdeiliaid fel mae'r Gweinidog wedi dweud) yn creu risg y caiff y Cod ei ystyried yn rhywbeth sydd wedi cael ei osod ar y proffesiwn ehangach, yn hytrach na rhywbeth sydd wedi cael ei ddatblygu gan y gweithwyr proffesiynol y mae'n ofynnol iddynt gadw ato. Gall y broses o ddatblygu'r Cod cyntaf fod yn ffurfiannol i'r corff newydd, gan hwyluso deialog agored gyda chofrestreion, undebau a rhanddeiliaid ynghylch materion yn ymwneud ag ymddygiad a chymhwysedd proffesiynol (fel y bu un 2000-01 i CyngACC, oedd newydd ei sefydlu);
- bydd anallu'r Cyngor o dan gynigion y Bil i gynghori ohono ei hun, heb gymeradwyaeth gan Weinidogion ymlaen llaw, yn rhoi'r argraff y rhoddwyd taw arno wrth siarad am faterion proffesiynol fel y mae'n eu gweld. Byddai'n debygol na fyddai caniatâd ond yn cael ei roi i gynghori ar flaenoriaethau polisi'r llywodraeth neu'r Gweinidog ar y pryd – pan mai gwerth y Cyngor yw'r trosolwg a phersbectif proffesiynol eang y mae'n dod â hwy i faterion eang;
- bydd rheolaethau dros y ffrwd incwm gan y Gweinidog (neu unrhyw gorff arall ac eithrio'r Cyngor) yn gwneud y Cyngor yn atebol i Lywodraeth Cymru yn hytrach nag i'r cofrestreion sy'n talu ffioedd iddo. Bydd hyn yn cryfhau'r ddirnadaeth mai cwango, ac nid corff proffesiynol, yw'r Cyngor;
- bydd rheolaethau gan Weinidogion dros weithrediad mewnol y Cyngor, megis y cynllun tâl i gyflogeion y Cyngor a phenodi Prif Swyddog y Cyngor, yn awgrymu i gofrestreion nad yw'r corff yn annibynnol ar y llywodraeth;
- byddai athrawon ysgol yn gweld bod y potensial i'w corff proffesiynol wedi'i ailgyflunio ddylanwadu a llunio materion wedi'i wanhau o'i gymharu â statws a phwerau presennol CyngACC. Athrawon ysgol fydd y grŵp cofrestreion mwyaf o hyd yn y Cyngor wedi'i ailgyflunio a gallai hyn arwain at farn negyddol amdano.

Gellir lleihau'r risg hon yn sylweddol trwy fynd yn ôl at y paramedrau perthnasol i CyngACC fel y'u nodwyd yn Neddff 1998 (fel y'i diwygiwyd) a dileu'r rheolaethau ychwanegol gan Weinidogion a gynigir yn y Bil drafft.

b) Risg cyfathrebu gwael gyda grwpiau cofrestreion newydd cyn ailgyflunio'r Cyngor

Ym mis Medi 2000, pan ddaeth CyngACC i fod, nid oedd unrhyw gyfathrebu wedi bod cyn hynny gydag athrawon mewn ysgolion ynghylch y Cyngor nac ynghylch buddion rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol. Roedd bodolaeth y Cyngor yn syndod i'r rhan fwyaf o athrawon a chreodd hyn her fawr i sefydlu hygrededd CyngACC.

Mae CyngACC yn credu y bydd y corff wedi'i ailgyflunio'n wynebu'r un her yn union gyda grwpiau cofrestreion newydd **oni fydd** ymgyrch cyfathrebu ar y cyd gyda hwy. Mae hyn yn waith i'w wneud cyn i'r Cyngor gael ei ailgyflunio.

Yn wahanol i'r sefyllfa yn 2000, mae bodolaeth CyngACC yn golygu bod y sefydliad a fydd yn ysgwyddo'r cyfrifoldeb am gwmpas ehangach o gofrestreion a swyddogaethau eisoes ar waith ac yn weithredol. Felly, mae yna botensial i'r corff gynnal ymgyrch cyfathrebu cyn iddo gael ei ailgyflunio.

Fel rhan o'i waith arferol o ymgynghori â rhanddeiliaid dros y blynyddoedd, mae CyngACC wedi cynnal trafodaethau anffurfiol gydag amrywiaeth fawr o gyrff gan gynnwys sefydliadau sy'n cynrychioli grwpiau cofrestreion newydd e.e. undebau sy'n cynrychioli cynorthwyrwyr addysgu, cyflogwyr addysg bellach trwy *Golegau Cymru*. Mae cyfarfodydd rheolaidd gyda phenaethiaid ysgolion wedi tynnu eu sylw at gynigion ymgynghori cynharach Llywodraeth Cymru i ehangu cofrestru i gynorthwyrwyr addysgu yn eu hysgolion. Felly mae sefydliadau cynrychioladol yn gwybod am fanylion ymgynghoriadau cynharach Llywodraeth Cymru a chynigion y Bil.

Fodd bynnag, ar lawr gwlad ymysg athrawon addysg bellach a staff cymorth addysgu, ychydig iawn o wybodaeth a dealltwriaeth sydd am rôl a swyddogaethau arfaethedig yr hyn a fydd, iddynt hwy, yn gorff proffesiynol newydd. Bydd gan gofrestreion newydd gwestiynau sylfaenol y bydd angen rhoi sylw iddynt, er enghraifft, y gwahaniaethau rhwng corff proffesiynol ac undeb llafur, ymholiadau am y ffi gofrestru neu'r berthynas rhwng achosion disgyblu cyflogwr a chorff proffesiynol. Heb esboniad cynnar o gyfrifoldebau, swyddogaethau a buddion rheoleiddio dan arweinyddiaeth broffesiynol, bydd yn hawdd i'r corff wedi'i ailgyflunio gael ei bortreadu fel corff cosbi sydd heb rôl yn y gwaith o wella proffesiynoldeb y rheiny y mae'n eu rheoleiddio. Dylai ymgyrch cyfathrebu gynnwys cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda chofrestreion newydd yn ogystal ag ymgysylltu â sefydliadau cynrychioladol.

Ni ddylid diystyru pa mor anodd y bydd hi i gyfleu gwerth rheoleiddio proffesiynol. Mae natur gwaith rheoleiddio'n golygu na fydd cofrestreion yn gweld buddion personol ar unwaith yn yr un modd ag y byddent efallai'n disgwyl eu gweld fel aelod unigol o gymdeithas neu undeb athrawon. Mae effaith rheoleiddio proffesiynol yn llawer mwy hirdymor ei natur, er enghraifft ar hunanhyder proffesiynol, statws ac agweddau'r cyhoedd at y proffesiwn. Er enghraifft, mae gwaith achos safonau proffesiynol - sydd weithiau'n arwain at gyhoeddusrwydd negyddol i'r nifer fach iawn o athrawon dan sylw - yn y bôn yn weithred *gadarnhaol* gan broffesiwn aeddfed sydd wedi'i baratoi ac sy'n gallu cynrychioli'r safonau uchel y mae'r mwyafrif helaeth yn cadw atynt (yn achos athrawon, llawer mwy na 99.9%) - ond yn aml gall y neges hon fynd ar goll.

Felly argymhellir ymgyrch cyfathrebu, sy'n canolbwyntio ar grwpiau cofrestreion newydd, cyn gynted ag y daw'r ddeddfwriaeth i rym o fis Ebrill 2014 ymlaen. Cyn ei ailgyflunio, dylai Llywodraeth Cymru ddarparu arian i alluogi CyngACC i gyflawni hyn. **Bydd ymgyrch lwyddiannus yn hanfodol er mwyn i'r corff wedi'i ailgyflunio ymsefydlu'n gadarn.** Mae'r Cyngor yn dadlau y dylai'r Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc gyfleu'r neges bwysig hon i Lywodraeth Cymru mewn perthynas â gweithredu'r Bil hwn.

c) **Y risg na chaiff y corff newydd ei roi ar sylfaen ariannol gadarn**

Mae Adran 3 o'r cyflwyniad hwn yn nodi'r risgiau os yw eraill yn penderfynu cyllid y Cyngor.

Afraid dweud bod unrhyw fusnes annibynnol yn y sefyllfa orau i benderfynu'r incwm mae ei angen i ariannu ei weithgareddau.

Mae profiad CyngACC wedi bod yn un rhwystredig oherwydd mae ei incwm wedi cael ei reoli trwy feto Gweinidogion dros ei ffi gofrestru ac eto y Cyngor sydd â'r cyfrifoldebau rheoleiddio a chynghori statudol ynghyd â'r gwariant cysylltiedig sy'n ganlyniad iddynt (y mae rhan sylweddol ohono'n waith achos sy'n seiliedig ar alw).

Rhaid ymddiried yn y Cyngor wedi'i ailgyflunio i osod ei ffioedd ei hun. Dim ond fel hyn y bydd y Cyngor yn gallu cyllidebu'n briodol ac y bydd modd gosod y corff ar sylfaen ariannol gadarn.

3. GOBLYGIADAU ARIANNOL Y BIL

Mae'r adran hon yn ymdrin â materion sy'n ymwneud ag incwm y Cyngor wedi'i ailgyflunio o ffioedd cofrestru, mater cyflogwyr yn ad-dalu cofrestreion, a'r meysydd hynny sy'n gyfrifoldeb cyhoeddus ac y dylid talu amdanynt o bwrs y wlad. Mae'r materion ariannol allweddol, ym marn CyngACC, fel a ganlyn:

a) Dylid cyfrifo ffioedd cofrestru ar sail cost gweithgareddau statudol y Cyngor ac nid ar sail penderfyniadau ynghylch lefel ad-daliadau i gofrestreion

Rhaid i'r corff cofrestru gyfrifo'r ffioedd cofrestru gofynnol ar sail cyllideb lawn a manwl ar gyfer y rhaglen gweithgareddau arfaethedig am y flwyddyn, gan gymryd i ystyriaeth nifer ragweledig y cofrestreion fydd yn talu ffioedd.

Ni ddylid drysu hyn ag unrhyw gymhorthdal a delir gan y cyflogwr i'r cofrestreion. Mae ad-dalu ffi neu ran o ffi i gofrestreion yn fater i'r cyflogwr yn llwyr ac ni ddylai fod yn berthnasol i'r Cyngor wrth gyfrifo lefel yr incwm sy'n ofynnol i gyflawni ei weithgarwch rheoleiddio a chynghori statudol.

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn trafod manylion y cymhorthdal presennol gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y ffi i athrawon cofrestredig ond, fel yr esbonnir uchod, penderfyniad gan y llywodraeth yn ymwneud â chyflog ac amodau athrawon yw hyn.

Mae CyngACC yn dadlau'n gryf y bydd y gwaith o wneud penderfyniadau ariannol yn y dyfodol i gynnal y Cyngor wedi'i ailgyflunio yn gorfod nodi'r gweithgareddau gwahanol, unigol canlynol:

- gwaith blynyddol costio gweithgareddau sy'n cynhyrchu'r gyllideb flynyddol, ac felly'r incwm dangosol o ffioedd sy'n ofynnol;
- unrhyw gymhorthdal i gofrestreion (ar hyn o bryd ad-delir £33 i athrawon yng Nghymru at eu ffi gofrestru bresennol sef £45). Mater i'r cyflogwr ac nid i'r corff cofrestru yw hyn. D.S. nid ad-delir eu ffioedd i bob cofrestrai: nid ad-delir athrawon yn yr Alban am gofrestru gyda Chyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban ac, yn yr un modd, cofrestreion mewn proffesiynau eraill e.e. nyrsys.

b) Nid yw ffi bresennol CyngACC yn sylfaen gadarn i gyfrifo ffioedd y Cyngor wedi'i ailgyflunio yn y dyfodol

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn defnyddio'r ffi bresennol sef £45 fel yr amcangyfrif gorau ar gyfer ffi'r Cyngor wedi'i ailgyflunio, ond mae hefyd yn nodi na ddylid ystyried mai hon fydd y ffi wirioneddol i'w chodi. Mae CyngACC yn dadlau bod defnyddio'r swm hwn fel yr amcangyfrif gorau'n wallus am y rhesymau canlynol:

- Gosodwyd y ffi yn 2008-09 ac nid yw wedi cael ei newid ers y dyddiad hwnnw. Dim ond oherwydd sefyllfa flaenorol y Cyngor o ran cronfeydd wrth gefn, wedi'u seilio ar arbedion a wnaethpwyd yn ystod blynyddoedd cynnar ei weithrediad, y bu modd cadw'r ffi ar y lefel hon. Mae'r Cyngor wedi gorfod dygymod â gwariant uwch ers hynny, oedd yn deillio'n bennaf o gynnydd sylweddol yn nifer y gwrandawiaidau safonau proffesiynol. Nid yw gwariant yn ystod y flwyddyn wedi cael ei dalu gan yr incwm yn y blynyddoedd diwethaf. Mae toriadau sylweddol wedi cael eu gwneud i'w weithgarwch ond bellach mae'r Cyngor yn dibynnu ar ei Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol i fantoli ei gyllideb. Dim ond oherwydd bod y Cyngor presennol yn ei ddwy flynedd olaf o weithredu cyn cael ei ailgyflunio mae'r sefyllfa hon wedi cael ei hystyried yn dderbyniol. Mae Gweinidogion, sy'n cymeradwyo'r ffi, wedi cael gwybod am hyn. Fodd bynnag, mae'r strategaeth yn awr yn gadael CyngACC mewn sefyllfa fregus ac anghynaliadwy.

Byddai cais i gynyddu'r ffi yn anochel yn 2015-16, a byddai'n ofynnol gan y corff wedi'i ailgyflunio er mwyn sicrhau hyfywedd ariannol ac er mwyn adeiladu Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol i'w amddiffyn rhag ansicrwydd ariannol a rhoi sylfaen ariannol gadarn i'r corff newydd.

Heb incwm digonol i dalu am ei wariant a balans digonol yn ei Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol fel amddiffyniad, gallai'r corff gael ei feirniadu'n llym gan Swyddfa Archwilio Cymru am iddo fethu â gweithredu fel "busnes hyfyw". Mae'n bosibl y bydd hyn yn peryglu'r farn archwilio ar Gyfrifon Blynnyddol y corff.

- Nid yw'n cymryd i ystyriaeth oblygiadau ariannol ehangu grwpiau cofrestreion yn raddol ac ychwanegu swyddogaethau. Mae'r ffi o £45 wedi'i seilio ar weithgareddau presennol CyngACC ac nid yw'n cymryd i ystyriaeth y grwpiau cofrestreion newydd na swyddogaethau newydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio. Cynigir y byddai swyddogaethau pellach i'r corff yn cael eu cyflwyno'n raddol dros amser. Mae hyn yn atgyfnerthu'r ddadl y dylid gadael i'r Cyngor benderfynu'r ffioedd cofrestru fel y gall ymateb i amseriad ychwanegu cofrestreion yn raddol (cynnydd yn ei incwm) ac ymestyniad ei swyddogaethau'n raddol (cynnydd yn ei wariant). O geisio cynllunio lefelau ffioedd ar gyfer grwpiau cofrestreion yn rhy gynnar, heb amserlen glir ar gyfer y swyddogaethau ychwanegol, ni ddarperir sylfaen ariannol gadarn.
- Bydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio'n dymuno sefydlu ei egwyddorion allweddol ei hun ar gyfer gosod ffioedd Fel y dywedir uchod, rhaid i lefel y ffioedd gael ei seilio ar y gweithgarwch a'r gyllideb sydd wedi'u cynllunio ar gyfer y flwyddyn. Mae'r Cyngor wedi sefydlu'r egwyddorion canlynol wrth osod ffioedd hyd yma:
 - dylai pob blwyddyn fod yn niwtral o ran cost gyda'r incwm o'r ffioedd yn talu am y gwariant sydd wedi'i gynllunio ar gyfer y flwyddyn gan gynnwys cyfraniad at gronfeydd wrth gefn penodedig;
 - byddai codiadau cynyddrannol bach e.e. i gyd-fynd â chwyddiant bob blwyddyn yn well na chodiadau mwy yn llai aml. Fel y digwyddodd hi, o gofio cyfyngiadau gan Weinidogion, ni fu modd cymhwyso'r egwyddor honno erioed.
- Mae yna ddylanwadau ehangach wrth osod ffioedd ac ansicrwydd ynghylch costau yn y dyfodol

Mae penderfyniadau CyngACC i beidio â gofyn am gynyddu ffioedd yn y blynnyddoedd diwethaf wedi cael eu gwneud ar sail sensitifrwydd gwleidyddol ac economaidd ac nid ar sail cyllidebu ariannol na rheoli ariannol. Mae sefyllfa ariannol y Cyngor ar hyn o bryd o dan bwysau mawr ac mae diffyg codiadau blynnyddol bach yn y ffioedd wedi gwneud y sefyllfa'n waeth. Bydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio'n etifeddu'r sefyllfa hon.

Wrth gyfrifo ffioedd yn y dyfodol, fodd bynnag, bydd y Cyngor wedi'i ailgyflunio'n gallu manteisio ar arbedion maint e.e. cynnydd bach mewn costau staff a gorbenion eraill. Mae costau uniongyrchol, yn enwedig costau'r swyddogaeth fwy o ran gwaith achos safonau proffesiynol, yn 'seiliedig ar alw' ac yn amhosibl eu hamcangyfrif ar gyfer y grwpiau cofrestreion newydd ar hyn o bryd.

c) **Dylai'r cynllun ffioedd cofrestru fod yn fater i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio ei benderfynu**

Mae Atodiad 2 (Model Ffioedd Economaidd) o'r Memorandwm Esboniadol yn cynnwys tri phapur am ddosrannu cyllid cymhorthdal ar gyfer ffioedd cofrestru. Yn fras, mae'r papurau'n cynnig dull i gyflogwyr ad-dalu cofrestreion wedi'i seilio ar fandiau cyflog. Yn anffodus, mae'r papur wedyn yn neidio i'r casgliad y bydd gan y Cyngor gynllun casglu ffioedd cofrestru wedi'i seilio ar fandiau cyflog. Fel y nodir yn a) uchod, mae'r ffi ac unrhyw ad-daliadau'n faterion cwbl wahanol felly ni ddylai unrhyw ddull y mae'r

llywodraeth yn ei benderfynu ar gyfer ad-dalu cofrestreion rwyngor i gynllun penodol ar gyfer casglu ffioedd.

Nid yw model ffioedd wedi'i seilio ar fandiau cyflog yn ddull sydd wedi'i fabwysiadu gan reoleiddwyr eraill a byddai'n arwain at strwythur ffioedd rhy gymhleth a fydd o bosibl yn fiwrocataidd ac yn ddrud i'w weinyddu. Mae'r problemau y byddai'r Cyngor wedi'i ailgyflunio'n eu hwynebu'n cynnwys:

- byddai'n creu llawer mwy o waith i awdurdodau lleol, colegau addysg bellach ac unrhyw gyflogwr arall y byddai'n ofynnol iddo ddiwyddu ffi, gan y byddai'r ffi yn amrywio o'r naill unigolyn i'r llall. Ar hyn o bryd, mae pob athro'n talu'r un ffi ac felly mae'n hawdd ei didynnu. Byddai dull o'r fath yn amhoblogaidd ymysg cyflogwyr;
- ym mhrofiad CyngACC, yn aml nid yw adrannau adnoddau dynol a chyflogres mewn awdurdodau lleol yn cael gwybodaeth lawn yn rheolaidd am newidiadau o ran cyflogaeth ar gyfer athrawon; o ganlyniad mae'n bosibl y caiff y swm anghywir ei ddiwyddu o gyflogau a bydd mwy o waith i gywiro camgymeriadau;
- byddai angen penderfyniadau ynghylch cofrestreion newydd, yn enwedig ANG, gan na fyddent yn gwybod beth fydd eu cyflog;
- ni fydd unrhyw un sy'n gweithio fel gweithiwr cyflenwi, naill ai trwy asiantaeth neu'n uniongyrchol trwy ysgol, awdurdod lleol, coleg addysg bellach neu gyflogwr arall, yn gwybod beth fydd ei gyflog am y flwyddyn i ddod;
- byddai angen penderfyniad am y ffi ar gyfer cofrestreion gwirfoddol;
- mae yna botensial i gofrestrion amser llawn (a fydd, yn eu tro, yn talu ffi uwch) ddadlau y gwahaniaethir yn eu herbyn ar sail cydraddoldeb gan fod cofrestrion yn ddim byd ond 'trwydded i ymarfer' y mae ei hangen waeth a yw'r cofrestrion gweithio amser llawn, rhan amser neu fel gweithiwr cyflenwi;
- mae amgylchiadau cyflogaeth a chyflogau'n newid ar ganol blwyddyn gofrestru.

Mae CyngACC hefyd yn tynnu sylw at rai egwyddorion allweddol sy'n pwysleisio natur gyffredinol y ffi bresennol i athrawon. Mae'r rhain yn ystyriaethau wrth ystyried gosod cynllun ffi gofrestru ('trwydded i ymarfer') yn hytrach na chynllun ffi aelodaeth:

- nid oes unrhyw wahaniaeth yn y ffi gan ddibynnu ar y swydd sydd gan y cofrestrai. Ar hyn o bryd, mae pennaeth ac ANG yn talu'r un swm sef £45 am eu 'trwydded' (ac yn cael ad-daliad o £33);
- nid oes unrhyw wahaniaeth rhwng staff amser llawn a staff rhan amser, oherwydd fesul unigolyn mae cofrestru;
- rhaid talu'r ffi gofrestru'n llawn waeth beth fo'r dyddiad cofrestru. Nid oes gostyngiad am gofrestru rhan o'r ffordd trwy flwyddyn gofrestru.

Er gwaethaf ein barn na ddylai'r Gweinidog gymryd rhan mewn gwneud darpariaeth ar gyfer y ffi – gan mai mater i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio yn unig yw hwn – nid yw swyddogion Llywodraeth Cymru wedi dod at CyngACC i drafod goblygiadau'r cynllun ffioedd arfaethedig wedi'i seilio ar fandiau cyflog.

Mae'r Cyngor yn cefnogi mabwysiadu ystod gyfyngedig o ffioedd gwahanol wedi'u seilio ar gategoriâu cofrestru gwahanol *nid* ffioedd gwahanol wedi'u seilio ar fandiau cyflog. Mae hyn yn cydnabod potensial pob categori cofrestru o ran cyflog a hefyd, maes o law wrth i'r costau ddod yn gliriach, gostau rheoleiddio'r grŵp penodol.

d) **Mae 'hybu gyrfaoedd yn y proffesiynau cofrestradwy' yn gyfrifoldeb cyhoeddus a dylai gael ei ariannu o bwrs y wlad**

Mae Adran 8 o'r Bil yn cynnig y byddai gan y corff wedi'i ailgyflunio rôl yn y gwaith o hybu gyrfaoedd yn y proffesiynau cofrestradwy. Byddai hwn yn weithgarwch newydd i'r corff wedi'i ailgyflunio. O dan Ddeddf 1998, gallai Gweinidogion Cymru fod wedi gofyn i CyngACC wneud gwaith i hybu recriwtio i faes addysgu ond dewisasant contractio'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer Ysgolion (TTA gynt) i wneud y gwaith hwn yng Nghymru.

Mae'r Memorandwm Esboniadol (paragraff 303) yn cyfeirio at gyllideb o £100,000 i ariannu'r gweithgarwch hwn, ond nid yw'n glir sut y caiff hyn ei ariannu, ai trwy'r incwm o'r ffioedd cofrestru neu fel grant ar wahân gan Lywodraeth Cymru.

Mae CyngACC yn pwysleisio bod **hybu gyrfaoedd yn y proffesiynau addysg cofrestradwy yn gyfrifoldeb cyhoeddus a bod yn rhaid iddo gael ei ariannu'n uniongyrchol o bwrs y wlad**. Byddai'n amhriodol codi tâl ar gofrestreion am hyn.

Gan dybio y bydd y gwaith hwn yn cael ei ariannu trwy grant gan y llywodraeth, **mae lefel arfaethedig y gyllideb, sef £100,000, ar gyfer y gwaith hwn yn debygol o fod yn gwbl annigonol**. Yn 2009-10 talodd Llywodraeth Cymru £734,000 mewn grant i adalu costau i'r Asiantaeth Hyfforddi a Datblygu ar gyfer recriwtio i addysgu mewn ysgolion yn unig. Yn y blynyddoedd blaenorol, roedd y ffigur hwnnw oddeutu £1 miliwn. Byddai'r Cyngor wedi'i ailgyflunio'n gyfrifol am recriwtio staff addysgu a staff cymorth addysgu mewn ysgolion ac ym maes addysg bellach.

e) **Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu cyllid i gynorthwyo'r Cyngor wedi'i ailgyflunio gyda chostau cychwyn**

Pan sefydlwyd CyngACC yn 2000, defnyddiwyd dull fesul cam o'i ariannu, gan symud y Cyngor dros y tair blynedd gyntaf o gymorth grant i hunangyllido trwy ffioedd cofrestru.

Ni fydd y corff wedi'i ailgyflunio'n cychwyn o ddim. Yn hytrach bydd yn etifeddu systemau, gweithdrefnau a staff CyngACC. Er hynny, bydd yna gostau cychwyn o hyd y dylai Llywodraeth Cymru eu hariannu.

Byddai'n anghywir disgwyl i ffioedd athrawon ysgol ariannu'r newidiadau y mae eu hangen i ymestyn cofrestru i athrawon addysg bellach ac i staff cymorth.

Er enghraifft, bydd y Gofrestr angen meysydd a modiwlau ychwanegol a fydd yn ymwneud â'r cofrestreion newydd. Fel y soniwyd yn Adran 2 o'r cyflwyniad hwn, bydd angen ymgyrch cyfathrebu cyn i'r Cyngor gael ei ailgyflunio ac yn ystod blynyddoedd cyntaf ei weithredu. Mae'n bosibl y bydd yna waith â chostau ar y cychwyn ym maes adnoddau dynol a gwasanaethau corfforaethol eraill yng nghyswllt recriwtio unrhyw staff ychwanegol y bydd eu hangen yn ystod y flwyddyn sefydlu.

Dylai Llywodraeth Cymru ymgynghori â CyngACC i benderfynu'r costau sefydlu y bydd eu hangen yn y flwyddyn cyn ailgyflunio (2014-15) a blynyddoedd cyntaf gweithredu (2015-16, 2016-17) a darparu arian sefydlu ar gyfer y costau hyn.

f) **Cywiriadau i'r rhagdybiaethau ariannol yn y Memorandwm Esboniadol**

Asesiad Effaith Rheoliadol, Pennod 8 'Costau a Manteision'

Mae Paragraff 292 yn cyfeirio at gyllideb o £400,000 ar gyfer gwaith disgyblu yn 2013-14 (ac eithrio costau staff). Mewn gwylt y flwyddyn y gyllideb yw £528,750 (ond gan

gynnwys costau staff) sef bron traean o holl wariant cynlluniedig CyngACC. Roedd y gyllideb hon wedi'i seilio ar ymdrin â 35 o achosion ar amcangyfrif yn ystod y flwyddyn, ond gan mai swyddogaeth "seiliedig ar alw" yw hon, mae'n anodd cynllunio'n fanwl gywir. Hyd yn oed cyn canol y flwyddyn, mae'r Cyngor eisoes yn rhagweld cynnydd sylweddol yn nifer gynlluniedig y gwrandawiadau, a bellach mae'n rhagweld y bydd yn ymdrin â 42 o wrandawiadau yn 2013-14. Gallai hyn gynyddu'r costau cymaint â £100,000 yn y flwyddyn.

Mae Paragraff 302 yn cyfeirio at "llai na thair apêl [sefydlu]". Mae CyngACC wedi clywed 5 apêl sefydlu.

Mae Paragraff 307 (fersiwn Saesneg yn unig) yn cyfeirio at gost o £15,000 ar gyfer achos yn ymwneud â chais i gofrestru. Ymddengys mai gwall teipograffyddol yw hyn. Mae'r fersiwn Gymraeg o'r Memorandwm Esboniadol yn gywir, gan gyfeirio at £1,500 ar gyfer achos yn ymwneud â chais i gofrestru.

Paragraff 309 Mae'n rhy gynnar i farnu a yw'r incwm a amcangyfrifir sef "tua £2.7 miliwn" yn debygol o dalu am weithgarwch cynlluniedig y corff newydd. Bydd cofrestru'r grwpiau hyn yn raddol yn rhoi cyfle i'r Cyngor wedi'i ailgyflunio ddeall a monitro ei wariant yn fanwl a chyfrifo'r ffioedd cofrestru y bydd eu hangen ar y pryd.

Model Ffioedd Economaidd, Papur 1

Mae Tudalen 1 pwynt bwled 3 yn dweud mai dim ond £6 mae athrawon yn ei dalu ar ôl gostyngiad yn y dreth. Mae awdurdodau lleol yn cadarnhau eu bod yn cymhwyso treth, yswiriant gwladol a phensiwn i'r ad-daliad. Yn fras, oddeutu £36 fydd y ffi £45 ar ôl gostyngiad yn y dreth, ond oddeutu £18 fydd yr ad-daliad ar ôl treth, yswiriant gwladol a phensiwn, sy'n golygu bod athrawon yn talu oddeutu £18 ac nid £6. Fodd bynnag, bydd athrawon gwahanol yn talu swm gwahanol o dreth, felly mewn gwirionedd bydd y cyfrifiad hwn yn amrywio o'r naill athro i'r llall.

Tablau 1-3 Rydym yn deall mai'r bwriad yw cael ymgynghoriad llawn ar ffioedd cofrestru; fodd bynnag, ymddengys fod yna wallau bach yn y tablau yn y papur hwn sy'n cyfrifo'r cyfraniad posibl y dylai athro/athrawes ei wneud at y ffi, er enghraifft, nid yw'r ffigurau'n cynnwys y 6,000 o gofrestreion ychwanegol sy'n talu ffi ond nad ydynt yn cael ad-daliad, sef athrawon cyflenwi a chofrestreion gwirfoddol. Bydd hyn hefyd yn berthnasol i grwpiau cofrestreion newydd a fydd yn gweithio trwy asiantaethau neu'n cofrestru'n wirfoddol.

4. PRIODOLDEB Y PWERAU YN Y BIL I WEINIDOGION CYMRU WNEUD IS-DEDDDFWRIAETH

Mae'r adran hon yn nodi'r meysydd hynny lle mae'r Cyngor yn barnu bod y pwerau a gynigir yn amhriodol ar gyfer is-ddeddfwriaeth. Mewn manau mae'r adran hon yn gorgyffwrdd â rhai o'r meysydd yr ymdrinnir â hwy yn Adran 1 o'r cyflwyniad hwn.

a) Ffioedd cofrestru (Adran 12)

Mae CyngACC wedi'i awdurdodi trwy Reoliadau i godi ffi a bennir gan y Cyngor gyda chymeradwyaeth y Gweinidog. Fel mater o egwyddor, ac yntau'n gorff annibynnol a ariennir gan ffioedd athrawon cofrestredig – nid Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru a ariennir gan gymorth grant – mae CyngACC bob amser wedi barnu ei bod yn amhriodol i'r llywodraeth gymeradwyo lefel ei ffi gofrestru. Pe bai'r Cyngor wedi'i ailgyflunio'n cael ei ariannu gan y llywodraeth, yna byddai'n ddilys i'r llywodraeth reoli ei weithgareddau.

Y Cyngor wedi'i ailgyflunio sydd yn y sefyllfa orau i wybod beth yw costau'r gweithgareddau statudol y mae'n rhaid iddo eu cyflawni ac felly ef ddylai benderfynu'r ffi. Byddai'r Cyngor yn atebol i gofrestreion am osod y ffi ar lefel briodol a derbyniol. Mae CyngACC wedi ymatal rhag cynyddu'r ffi dros y pum mlynedd diwethaf ac wedi cyllidebu'n unol â hynny (hyd yn oed gyda phwerau fetu'r Gweinidog). Nid oes unrhyw reswm dros feddwl y byddai Cyngor y corff wedi'i ailgyflunio, a gâi ei benodi gan Weinidogion, yn gweithredu mewn modd llai sensitif ynghylch lefel y ffi. Mae'n werth nodi y gall Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban osod ei ffioedd cofrestru heb gymeradwyaeth Gweinidogion. Yn yr un modd mae cyrff proffesiynol mewn meysydd eraill a ariennir yn gyhoeddus yn rhydd i osod eu ffioedd yn unol â'u gweithgareddau a chyda chaniatâd eu cofrestreion.

Mewn perthynas â phriodoldeb y pwerau i Weinidogion wneud is-ddeddfwriaeth, mae'r Bil yn gwneud darpariaeth ynghylch ffioedd. Fodd bynnag, mae Is-adran 12(2)(b) o'r Bil yn mynd ymhellach o lawer na Deddf 1998, gan ddweud y caiff Rheoliadau wneud darpariaeth "*ynghylch swm y ffioedd (a phwy sydd i benderfynu'r swm hwnnw)*,". Mae hyn yn awgrymu y byddai angen Rheoliadau bob tro y câi'r ffi ei chynyddu. Mae'r geiriau mewn cromfachau'n awgrymu y gallai'r Gweinidog neu drydydd parti nad yw'n gyfrifol am weithgareddau'r Cyngor osod y ffi gofrestru.

Mae'r Cyngor yn cefnogi awdurdodi'r corff wedi'i ailgyflunio i godi ac adennill ffioedd a'i gwneud yn ofynnol i gyflogwyr personau cofrestredig ddiwyddu ffioedd a'u talu i'r corff wedi'i ailgyflunio. Nid oes angen unrhyw fanylion eraill a dylid gadael i'r corff benderfynu'r ffi a threfnu'r dulliau casglu. Mae'r cynigion yn Adran 12 ar lefel manylder nad oes angen i Weinidogion na swyddogion ymwneud â hi. Nid oes angen is-ddeddfwriaeth yn y maes hwn.

b) Gweinidogion fydd yn penodi holl aelodau'r Cyngor.

Maint y Cyngor

Byddai Gweinidogion yn gallu pennu nifer aelodau'r Cyngor trwy Orchymyn (Atodlen 1, Adran 3(1)).

Ar hyn o bryd mae gan CyngACC 25 aelod - 12 wedi'u hethol, 13 wedi'u penodi (4 yn uniongyrchol gan Weinidogion Cymru, a 9 gan Weinidogion yn dilyn eu henwebu gan sefydliadau penodedig). Ni ddylai'r cynnydd yn nifer y cofrestreion arwain at Gyngor mwy. Fel y dywedwyd o'r blaen, y duedd ym maes llywodraethu rheoleiddiol proffesiynol (gweler Atodiad A) yw at Gynghorau llai o ryw 12 aelod. **Dylai'r corff wedi'i ailgyflunio fod yn llai na CyngACC ond yn ddigon mawr i adlewyrchu amrywiaeth sectorau, profiadau a chyd-destunau ei grŵp ehangach newydd o gofrestreion.**

Mae'r Cyngor yn cytuno'n gryf gyda chynnig y Bil (Atodlen 1, Adran 3 (4)) y dylai aelodau weithredu fel unigolion ac na ddylai aelodau fod yn 'gynrychiolwyr' sefydliadau. Mae hyn yn well na chlustnodi lleoedd i sefydliadau neu sectorau penodol. Byddai rhywun yn disgwyl y byddai'r Cyngor yn dymuno sefydlu, 'yn ôl yr angen', baneli cynghori a grwpiau gorchwyl a gorffen er mwyn sicrhau bod barn sefydliadau a rhanddeiliaid yn cael ei bwydo i waith penderfynu'r Cyngor ac er mwyn ychwanegu at ei gapasiti.

Dull penodi aelodau

Mae Atodlen 1, Adran 3(2) yn cynnig bod aelodau i gael eu penodi gan Weinidogion Cymru. Nid yw'r Bil yn nodi a fyddai hyn yn gyfuniad o benodiadau uniongyrchol neu benodiadau yn dilyn enwebiadau. Mae'r broses Penodiadau Cyhoeddus wedi cael ei defnyddio i wneud y penodiadau hyn i CyngACC rhwng 2000 a'r presennol.

Fodd bynnag, os nad oes elfen o ethol aelodau i'r corff wedi'i ailgyflunio, mae CyngACC yn pryderu y byddai defnyddio proses Penodiadau Cyhoeddus Llywodraeth Cymru i benodi aelodau'r Cyngor yn gallu arwain at *ddirnadaeth* mai Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru neu 'gwango' oedd y Cyngor, bod yr aelodau'n ddyledus i'r Gweinidog neu'r llywodraeth, a'u bod yn ddatgysylltiedig yn eu dealltwriaeth o faterion proffesiynol. Er hygredd y Cyngor wedi'i ailgyflunio ymysg grwpiau cofrestreion newydd, bydd yn hanfodol bod gan aelodau'r Cyngor ddealltwriaeth a phrofiad gwirioneddol o'r problemau y mae'r proffesiwn ehangach a'r sefydliad yn eu hwynebu.

Mae defnyddio paneli annibynnol i benodi aelodau i lywodraethu'r sector cyhoeddus yn ddull sy'n cael ei fabwysiadu fwyfwy. Mae Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban wedi mabwysiadu'r dull hwn – mae wedi sefydlu Pwyllgor Penodiadau sy'n cynnwys athrawon cofrestredig ac aelodau lleyg ac sy'n annibynnol ar Gyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban. Y Pwyllgor Penodiadau sy'n gyfrifol am oruchwylio'r gwaith o recriwtio, dethol a phenodi 7 aelod lleyg ei Gyngor (a'r athrawon cofrestredig a'r aelodau lleyg sy'n gwasanaethu ar y Paneli Dyfarnu ac ar y Bwrdd Apeliadau annibynnol).

Mae proses penodiadau Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban wedi'i bwriadu i gyflawni pedwar canlyniad allweddol:

- denu'r ystod ehangaf o bobl gan roi sylw dyledus i amrywiaeth a hybu a dangos cyfle cyfartal a thriniaeth gyfartal i bob ymgeisydd ar bob cam;
- galluogi'r broses dethol i gyflawni canlyniad o ansawdd da;
- dangos ei bod yn agored ac yn dryloyw; a
- gallu ateb heriau i unrhyw benodiad.

Mae pob penodiad yn cael ei reoli gan y brif egwyddor, sef dethol ar sail teilyngdod, ac mae'r Pwyllgor yn sicrhau bod galluoedd, profiad a phriodoleddau'r bobl a benodir yn diwallu anghenion gwahanol swyddogaethau Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban.

Ceir gwybodaeth am broses Cyngor Addysgu Cyffredinol yr Alban yn Atodiad F.

Am y rhesymau uchod, mae'r Cyngor yn dadlau'n gryf na ddylai aelodau'r corff wedi'i ailgyflunio gael eu penodi gan Weinidogion Cymru – pa un ai trwy benodiadau uniongyrchol neu'n dilyn enwebiadau gan sefydliadau penodedig. Yn lle hynny, dylai'r Bil nodi sefydlu Pwyllgor Penodiadau annibynnol, a fyddai ag un nod yn unig sef sicrhau bod y Cyngor wedi'i ailgyflunio'n cael ei wasanaethu'n dda gan aelodau priodol ac, os oes angen, unrhyw grwpiau perthnasol fydd gan y Cyngor wedi hynny. Byddai angen i brosesau'r Pwyllgor Penodiadau annibynnol fod yn seiliedig ar egwyddorion Nolan o fod yn dryloyw ac agored. Byddai dull o'r fath yn helpu i sicrhau mai anghenion y sefydliad sydd o'r pwys mwyaf ac y cânt eu hadlewyrchu yn y penodiadau a wneir.

Fel arall, mae'r manylion yn y Bil sy'n ymwneud ag aelodaeth, er enghraifft, ethol Cadeirydd o blith aelodau'r Cyngor, yr un peth â Rheoliadau Cyfansoddiad CyngACC. Mae'r rhain yn gweithio'n ymarferol ac mae'r Cyngor yn eu cefnogi.

Trefniadau trosiannol

Er mwyn osgoi bwlch rhwng y CyngACC presennol a'r Cyngor wedi'i ailgyflunio ac er mwyn darparu parhad gweithrediad, mae CyngACC yn cynnig, ar ôl i'r ddeddfwriaeth berthnasol gael ei chyflwyno, **y dylai Cyngor cysgodol gynnwys aelodau o Gyngor presennol CyngACC. Bydd angen eglurder hefyd ynghylch cyfrifoldeb am benderfyniadau y bydd angen eu gwneud yn 2014-15 ynglŷn â blwyddyn gyntaf gweithredu'r corff wedi'i ailgyflunio (2015-16).**

c) Cymeradwyaeth gan Weinidogion i gynllun tâl i gyflogeion y Cyngor

Mae Atodlen 1 (Adran 10) yn nodi bod yn rhaid i'r Cyngor baratoi cynllun tâl i'w gyflogeion a thâl/lwfansau/treuliau aelodau'r Cyngor. Fodd bynnag, yn y Bil mae hyn yn destun cymeradwyaeth gan y Gweinidog.

Cafodd pob cyfeiriad at gymeradwyaeth gan Weinidogion i gymalau tebyg eu dileu yn 2002 pan ddaeth CyngACC yn gwbl hunangyllidol trwy'r ffioedd cofrestru. Nid yw adfer y pwerau cymeradwyo hyn yn un o nodweddion sefydliad annibynnol.

Fel y dywed y Memorandwm Esboniadol, "*Mae isadran (1)(a) yn cadarnhau mai'r un endid cyfreithiol yw CyngACC a Chyngor y Gweithlu Addysg. Golyga hyn, er enghraifft, nad yw'r newidiadau hyn yn effeithio ar delerau ac amodau contractau ei gyflogeion.*" (Nodiadau Esboniadol, Atodiad 1, Para 16). Ers ei ddechrau, mae CyngACC wedi dewis efelychu systemau tâl a graddfeydd gwasanaeth sifil Llywodraeth Cymru. At hynny, gall cyflogeion CyngACC fanteisio ar Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ac mae Atodlen 1, Adran 11 yn ei gwneud yn bosibl i hyn barhau.

Nid yw'n briodol i'r Bil roi pwerau i'r Gweinidog gymeradwyo tâl cyflogeion y Cyngor. Mater mewnol i sefydliad hunangyllidol, annibynnol yw hyn. Nid Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru yw CyngACC.

O ran lwfansau i aelodau, mae CyngACC wedi trin yr holl aelodau yn yr un modd bob amser. Mae cyflogwr aelod yn cael tâl (ar gyfradd athro cyflenwi) i'w ddigolledu am absenoldeb yr aelod o'i le gwaith arferol ar fusnes y Cyngor. Mae hyn yn wir pa un a yw'r aelod yn athro/athrawes neu mewn cyflogaeth arall. Mae aelodau hunangyflogedig yn cael yr un tâl i'w digolledu am golled enillion. Nid yw aelodau'n cael eu talu am eu gwaith i'r Cyngor. Dim ond eu costau teithio a chynhaliadaeth y caiff aelodau eu hawlio.

Nid yw cymeradwyaeth gan y Gweinidog i lwfansau a threuliau aelodau Cyngor sy'n hunangyllidol yn faes priodol i Weinidogion na swyddogion ymwneud ag ef. Nid Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru yw'r Cyngor. Mae CyngACC yn argymhell rhoi yn lle Atodlen 1, Adran 10 y geiriau yn Atodlen 1 Adrannau 4 a 5 o Ddeddf 1998 (fel y'i diwygiwyd) sy'n gwneud y rhain yn gyfrifoldeb i'r Cyngor yn unig.

d) Penodi Prif Swyddog

Mae Atodlen 1, Adran 9 yn dweud y caiff Rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch penodi Prif Swyddog, gan gynnwys:

- pennu pwy sydd i benodi'r prif swyddog;
- y weithdrefn ar gyfer y penodiad hwnnw;
- sut y mae'r telerau ac amodau i gael eu penderfynu.

Yn achos CyngACC yn 2000, gwnaethpwyd darpariaeth i Weinidogion benodi'r Prif Swyddog am y tro cyntaf oherwydd roedd hyn cyn bodolaeth Cyngor Addysgu Cyffredinol i Gymru. Pan gafodd CyngACC ei sefydlu, trosglwyddwyd cyflogaeth y Prif Swyddog iddo.

Mae'r sefyllfa'n wahanol mewn perthynas â'r corff wedi'i ailgyflunio. Mae CyngACC yn endid cyfreithiol a fydd yn parhau i fodoli ond a gaiff ail ailenwi ac y bydd ei gyflogaeth (gan gynnwys Prif Swyddog) yn ymgymryd â gwaith y corff wedi'i ailgyflunio (gweler y Memorandwm Esboniadol, Nodiadau Esboniadol, Atodiad 1, Para 16)

Mae CyngACC yn dadlau mae lle'r Cyngor wedi'i ailgyflunio yn unig, ac yntau'n gyflogwr annibynnol, yw penodi ei Brif Swyddog a phenderfynu ei delerau ac amodau. Nid mater ar gyfer Rheoliadau yw hyn.

Dylid dileu Atodlen 1, Adran 9(2) a rhoi yn ei lle gymal sy'n dweud y caiff y Cyngor benodi ei Brif Swyddog.

- e) **Sylwebaeth ar agweddau ar y pwerau a gynigir i lunio is-ddeddfwriaeth** (y rhoddir crynodeb ohoni mewn tabl yn dilyn para 196 o'r Memorandwm Esboniadol)

Adran	Gweithdrefn a gynigir yn y Bil	Sylw CyngACC
5 (1) pŵer i ychwanegu swyddogaethau	negyddol	Gallai hyn gynnwys pwerau a chyfrifoldebau sylweddol ychwanegol e.e. achredu hyfforddiant, neu swyddogaethau nad ydynt yn briodol i gorff proffesiynol. Dylent gael eu trafod yn y cyfarfod llawn ac felly mae angen gweithdrefn gadarnhaol .
10 (6) Cymhwysedd i gofrestru	cadarnhaol	Mater proffesiynol manwl yw hwn y dylid gadael i'r Cyngor ei benderfynu. Dylai'r Bil ddweud y gall y Cyngor nodi seiliau ychwanegol ar gyfer anghymhwysra a bydd hyn yn dileu'r angen am ragor o drafod.
12(1) ffioedd cofrestru	negyddol	Dylai'r Bil ddweud mai'r Cyngor fydd yn penderfynu ei ffi gofrestru (h.y. dim cymeradwyaeth gan Weinidogion) a bydd hyn yn dileu'r angen am unrhyw is-ddeddfwriaeth bellach.
25(1) Cod ymddygiad ac ymarfer: darpariaeth bellach	negyddol	Nid yw'n briodol i Weinidogion benderfynu'r Cod trwy Reoliadau. Dylid gadael i'r Cyngor benderfynu ffurf a chynnwys y Cod. Nid yw Deddf 1998 yn gwneud darpariaeth debyg.

Atodlen 1, 9(2) Prif Swyddog	negyddol	Ni ddylai Gweinidogion fod â phwerau i wneud rheoliadau i benodi'r Prif Swyddog. Dylai'r Bil ddweud mai'r <u>Cyngor</u> a gaiff wneud penderfyniadau ynghylch penodi'r Prif Swyddog.
------------------------------	----------	--

**Nid yw'r atodiad i'r papur hwn ar gael yn
Gymraeg.**

**Gellir ffindio'r atodiad ar ddiwedd fersiwn
Saesneg y papur – EB 17**

Paper 6

National Assembly for Wales

Children and Young People Committee

Education (Wales) Bill : Stage 1

Response from : Estyn

Introduction

Estyn welcomes the opportunity to contribute a response to the scrutiny of the Education (Wales) Bill by the NAFW Children and Young People's Committee. This paper outlines both our general and specific responses and is set out under the following headings:

- Education Workforce Council – registration and regulation of teachers and the wider workforce
- Reform of the registration and approval of independent schools in respect of special educational needs
- Post-16 assessment of educational and training needs and specialist further education
- School term dates
- The appointment of HM Chief Inspector and HM Inspectors of education and training in Wales

We try to cover, under the above headings, any barriers to the implementation of these provisions and whether the Bill takes account of them or where they are aspects that will need further attention in Codes and guidance to be published in association with the eventual Act when it becomes legislation.

Education Workforce Council – registration and regulation of teachers and the wider workforce

All learners and parents need to have confidence in a highly skilled and well-regulated education workforce. The proposed functions for the Education Workforce Council would enable them to promote high standards of professional conduct among a wider range of education professionals in Wales. Currently the GTCW registers school teachers and deals with issues related to professional conduct and analyses data related to workforce planning and contributes to CPD. We welcome the future council's involvement in these areas across a wider range of professionals, notably in the further education sector, with the potential for widening the range beyond that to include workers in WBL and the youth service. The introduction of this legislation should contribute to improving standards of professional conduct among the education workforce.

The registration of full-time staff in further education institutions would give parity of esteem with academic staff in schools and help to achieve equity for staff from all sectors who work in the 14-19 phase.

Staff in FE colleges have a wide range of qualifications, industrial and business experience and have often achieved standards set by professional but not teacher-education bodies. Some thought will need to be given, in developing the categories outlined in Schedule 2 of the Bill, to what qualifications FE teachers and support workers will need to hold in order to be fully registered. A system of 'equivalent qualifications' would need to be established. Opportunities to achieve the qualifications required would need to be offered, perhaps using continuous professional development (CPD) arrangements so that registration status would correspond to that required of school teachers and learning support workers. Many full-time teaching staff in further education have gained either a certificate in education or a post-graduate certificate in education. These programmes are often completed in-service by teachers new to FE teaching and, as such, they are undertaken on a part-time basis.

The registration of part-time or visiting teachers or learning support workers in FE institutions will need careful consideration. Many of these staff bring a wealth of professional expertise and specialist skills into FE institutions on a more occasional part-time basis. They are currently employed in a part-time capacity by FEIs often because they mainly work as lawyers, accountants, artists, designers or performers. In other words, they are professionals in other vocational areas whose main profession is not that of a teacher or support worker in FE and whose professional training and qualifications will not include teaching qualifications.

The registration process will also need to accommodate staff who might meet qualification requirements but choose to work part-time. Taking a phased approach to the registration of workers in FE, starting with full-time FE teachers, would be likely to make sense initially should these proposals become law.

Provision of advice by the Council

The GTCW currently gathers a range of useful information related to education professionals. They would continue to provide advice to Welsh Government on issues of conduct, fitness to practise, categories of registration and other issues related to career development and performance in future as EWC. However, it would be problematic for the Council to provide detailed advice relating to 'improving the standards of teaching and the quality of learning' as there is nothing in the Bill that indicates that its staff will be in the position of having a source of primary evidence to support an evaluation standards of teaching and learning across Wales. However, the council would be in a position to pay appropriate attention to published

data, including Estyn reports on school inspections and thematic publications to support their work in promoting high standards of professional conduct.

Reform of the registration and approval of independent schools in respect of special educational needs

Introduction

Point 78 of the memorandum states that:

‘The Bill seeks to reform the way that independent schools register to admit learners with special educational needs (SEN) to reduce duplication and increase the information available about SEN provision in independent schools’.

Specifically, the Bill repeals the needs to seek SEN consent to place a pupil with a statement in an independent school without approved status. It also removes the approved status and amends the registration status to include the types of special education needs for which a school is registered.

Estyn supports the broad thrust of the proposals in the Education (Wales) Bill 2013. The main responsibility of ensuring that a learner is appropriately placed in an independent school should, and does, rest with the local authority. It would be useful if supporting guidance could emphasise this. The consent system has the weakness of being used by local authorities as a safety net that allows them not to take this responsibility seriously enough. It is also helpful to local authorities to amend the registration of independent schools, so as to establish a clearer menu of options to enable local authorities to select the best school to meet the needs of individual learners.

Alongside this legislation, the Welsh Government needs to consider a number of further issues in relation to how the requirements of the Bill would operate in practice. These issues are set out below.

In general, it would be useful if supporting guidance were to explain the wider legislative changes that are intended to be introduced in due course. This would set the current proposals in the context of broader policy development in this area.

Terminology

For example, the wording of the Bill is predicated on the status quo in relation to current arrangements for categorising pupils with SEN. It refers to pupils with statements (of special learning needs) and uses the word ‘statements’ on the face of the Bill when statements are likely to be replaced by Individual Development Plans (IDPs), as a result of the proposed ALN Statutory Reform.

The Bill and memorandum also refer to special educational needs (SEN)¹. They do not take into consideration the policy intention to replace the term SEN with additional learning needs (ALN) or additional needs (AN). There is a lack of clarity currently regarding the meaning of these terms. This confusion is not helpful for schools, parents and carers, learners or local authorities.

Multi-agency working

Similarly, there is very little mention in the Bill of multi-agency working in relation to SEN, despite the emphasis of Welsh Government on the need for education, social services, health and other agencies to work together to support learners with SEN. Proposals under 'ALN Statutory Reform' require multi-agency involvement in agreeing the individual development plans that are to replace statements of SEN.

One potential advantage of the IDPs is that agencies will carry out joint assessments. It is crucial, when assessing learners with complex needs, that all of their needs are considered. A placement needs to be appropriate in terms of health and care as well as special educational needs where relevant.

Equality of access

There is considerable variation currently in local authority policies and practice in relation to 'statements of SEN'. In January 2013, the percentage of pupils with statements within local authorities ranged from 4.3% to 1.5%, with 2.9% of pupils across Wales having statements. Swansea and Newport currently have the highest percentage of statements (4.3% and 4.1%) while Torfaen and Bridgend have the lowest (1.6% and 1.5%). It is important to note that, during local authority inspections, Estyn have found that there is not necessarily a correlation between the percentage of statements and the quality of ALN services being provided.

Currently the three stages of support for pupils with SEN in maintained schools are:

- Statements of SEN
- School Action Plus
- School Action.

Roughly 20% of pupil cohorts receive support under one of these categories, depending on the severity of needs.

Over recent years, local authorities have sought to reduce the number of statements and to provide support for pupils at School Action Plus. The rate at which this has happened varies considerably from one authority to another. Some authorities have been involved in Welsh Government pilots to develop Independent Development Plans – intended to replace the current system under ALN Statutory Reform – but

¹ Estyn has used SEN rather than ALN or AN for consistency throughout the document

there does not appear to be a correlation between those local authorities involved in these pilots and a reduction in statementing.

The proposals included in the Bill refer to pupils who have statements – see Part 3 43 (1) (e).

However, in local authorities where the percentage of statements is low, many pupils with significant ALN do not have statements. As such, different local authorities may still take decisions to fund provision in independent schools for pupils with similar needs, but a pupil who might have a statement in one local authority might not have one in another. Across all independent schools in Wales, 11.8% of pupils have SEN but not statements and 4.4% have a statement. How will Welsh Government ensure that safeguards are in place to ensure provision is equally appropriate for all publicly-funded learners with SEN?

It is possible that some mainstream independent schools may choose not to register to cater for any pupils with a statement. This may reduce the choice available to placing authorities.

Categorisation of SEN

The Bill states the need for independent schools to state the category of SEN they plan to cater for. There are already issues regarding the use of PLASC SEN categories in mainstream schools, with schools not understanding the definitions well enough. There will need to be greater clarity about definitions if these are to be used to decide whether or not a school can be allowed to cater for particular SEN pupils. It will also be essential to make sure those schools and local authorities have a common understanding of these categories.

Categorising need is a difficult task. Learners do not fit neatly into boxes. Many will have more than one learning need. Every learner is different. A general label such as ‘autistic spectrum disorder’ for instance will not indicate the severity of the need in order to judge whether a school will be able to cater for pupils with ASD.

Within any disability/difficulty, there is a wide spectrum of need. Pupils with severe autism or social, emotional and behavioural difficulties are likely to require very specialist provision. While many independent schools cater well for pupils with, for example, Asperger syndrome or pupils with emotional difficulties who benefit from smaller settings, there is a danger that, in the new system, schools could accept pupils with severe difficulties whose needs cannot be met in a non-specialist setting.

Protection of vulnerable learners

In addition to full inspections under S163 every 6 years, Estyn carries out annual monitoring inspections of all independent special schools. This work includes those independent schools newly registered since 2003 that do not have SEN approval but are known to cater wholly or mainly for pupils with special educational needs.

Currently Estyn also advises, on individual case-by-case basis, the applications to the Minister on 'SEN consents' and this provides a safety net to help to protect the most vulnerable learners to make sure that each placement matches individual needs. Estyn's annual monitoring process does not check the appropriateness of individual placements and cannot be a full proxy for the 'consents' system. Estyn has previously opposed proposals to abolish the system of individual SEN consent and we still hold the view that by removing SEN consent, there is a risk that pupils may be placed in schools that cannot meet their needs.

Point 84 of memorandum states that the process of individual SEN consent takes an average of 6 to 8 weeks. However, it is possible under the proposed system that a pupil could be incorrectly placed for up to 12 months before Estyn undertakes an annual monitoring visit.

Estyn's annual monitoring visits focus mainly on compliance with the Independent School Standards (Wales) 2003. These Standards do not place enough emphasis on the school's role in meeting all pupils' special needs (regardless of whether or not they are funded by a local authority). The current wording of the Standards is not robust enough to protect vulnerable learners, once SEN consent is removed.

Local authorities have a responsibility to ensure that the educational placements that they fund in independent schools are appropriate based on the needs of individual pupils. Estyn's inspections have found that, in general, local authorities do not monitor the quality of educational placements well enough. We have been critical of the quality of 'corporate parenting' in Wales. There will be a need to ensure that local authorities are held to account to ensure that provision matches the needs of individual pupils.

Manageability

The current system whereby Estyn carries out registration visits and annual monitoring visits to independent special schools, as well as dealing with individual SEN consent requests, has been manageable. However, there are currently 34 mainstream independent schools and should a large number of these schools register to enrol pupils with SEN, we would be hard-pressed to carry out annual monitoring visits to them all. If there were a significant expansion of the need to undertake more annual monitoring visits we would probably need to transfer some resources from the S163 inspection cycle of independent schools. There is a limit to the transferability of resources however because it would be a matter of requiring more staffing resource with ALN expertise than we have available currently.

In addition, the system of annual monitoring is predicated on the registration status. There would need to be a system to ensure that information is collected about whether pupils with statements are actually currently enrolled at schools to ensure that they aren't monitored annually when it is unnecessary.

Abolition of requirement for approval of independent schools

In Estyn's experience, placing authorities do not always take enough care to ensure that a school is able to meet a pupil's special educational needs. Therefore it is important that:

- an independent school's registration status should clearly determine the categories of SEN for which it caters;
- the definitions of SEN and requirements of a school are clear to all;
- schools are made more aware of the importance of that status and the need to apply for material change to widen or alter those categories;
- there is clear guidance for authorities, for example, concerning the requirements of Independent School Standards (Wales) Regulations 2003, to ensure they take appropriate care in placing pupils;
- authorities monitor placements effectively; and
- the Welsh Government is prepared to change the category of registration if a school does not make appropriate provision for pupils so that they are no longer registered to admit pupils with SEN or with particular categories of SEN.

Registration of independent schools

The current registration application form for new independent schools does not require the school to provide enough detailed information. It asks the following questions:

Does the proposed school intend to admit pupils with special educational needs?

Does the proposed school intend to cater wholly or mainly for pupils with special educational needs?

For which type of learning difficulty will the proposed school cater?

Currently, proprietors are not always familiar enough with the different categories of additional needs to complete the form accurately.

During the first registration visit, Estyn is not able to inspect all of the standards as there are no pupils (the visit advises Welsh Government on suitability for registration). Estyn will therefore not be able at this point to judge whether the school is able to cater for specific groups. Currently, unless a school is seeking to register as an independent special school, approval to admit pupils with a statement of SEN would not be granted until the 2nd registration visit has taken place. The new arrangements should allow for this safeguard to continue.

Schools do not always understand that they must apply to Welsh Government to make a material change should they wish to alter the category of needs for which they initially registered.

To ensure that the system is effective:

- the registration application form should require specific and relevant detail about the categories of need for which the school intends to provide; and
- there will need to be detailed guidance on how to complete the form, including clear guidance regarding the categories of SEN;
- the Welsh Government should consider how the severity of need catered for will be captured as part of the registration process;
- the Independent School Standards should be strengthened to allow Welsh Government to judge whether schools are able to cater for the needs of pupils with SEN;
- the Welsh Government must ensure that Estyn has up-to-date information about each school's SEN registration and about the enrolment of pupils with SEN at those schools, to ensure that appropriate inspection and annual monitoring work can be planned;
- a school would need to apply for material change if it intended to accept a wider range of pupils with SEN; and
- a school would need to demonstrate that they have staff with the necessary expertise to support and manage provision for pupils with particular categories of learning difficulties or special needs.

Post-16 assessment of educational and training needs and specialist further education

Persons with learning difficulties: assessment of post-16 educational and training needs

Estyn is in support of the general principles in the proposed legislation. In particular, Estyn strongly supports the proposal to delegate the responsibility for assessing the needs and securing suitable provision for Post-16 learners with LLDD to local authorities, with responsibility for securing specialist provision or provision, including boarding accommodation, falling to local authorities. This change will allow local authorities to plan for progression and continuity of provision across the 16-year transition.

Many of the issues that are raised below will be capable of being addressed in the proposed new Code of Practice.

Status quo/terminology

The assumption here again is that statementing will continue – see 40A (1) (a). This part of the Bill also refers to 'persons with learning difficulties', a term that might also be replaced by ALN Statutory Reform.

Equality of access

The points made in the section above on equality of access also apply here. The Bill only places a duty on local authorities to assess the needs of learners with statements. What about those with significant needs who are being supported at School Action Plus, or for whom a statement has been already been replaced by an IDP?

Education and training needs (ETN) assessments

There is a lack of clarity about the proposed changes in terms of what this new assessment or the resulting report will look like and how it will link in with current arrangements such as transition reviews or proposed new arrangements such as IDPs. It is therefore difficult to comment on some aspects of the Bill. This lack of clarity does mean that there is potential for duplication between different processes.

Implications of changes in funding

The delegation of responsibilities proposed in the Bill will be accompanied by delegation of funding from Welsh Government to local authorities. It is not yet clear what this will mean in practice and on what formula these funds will be delegated. This makes it more difficult to identify how effective the proposed system will be in comparison to the current arrangements. Changes in funding mechanisms mean that local authorities will assess needs as well as make provision for all learners from their budgets. Is there a risk that, in the light of financial pressures, they will seek cheaper options rather than those that best meet the needs of the learners?

Current funding arrangements between FEIs, LAs and Independent Specialist Colleges for learners with SEN are confusing. FE colleges currently receive funding through the supplementary grant to support them in making their courses generally more accessible and through exceptional funding in relation to specific learners. This means that sometimes one provider receives funding to support learners on a course with another provider even though that provider has suitable support provision available through funding that is supplementary to the main course funding. The preferred option is that Welsh Government will continue to fund FEIs in this way. It is not clear enough whether there will be any tensions between this funding stream and the funding delegated to local authorities to secure provision identified in the ETN assessments that could impact on what provision is secured for an individual.

There are potential capacity and capability considerations for local authorities in implementing these requirements.

Local, regional and partnership working

As noted above, The Bill refers to local authorities, but does not take into consideration the recent development of consortia. Although consortia are not

currently responsible for ALN, this could change in the future. The Bill seeks to ensure better liaison between schools, local authorities, FE colleges and specialist providers. No mention is made of private training providers.

The Bill currently only considers the assessment process. It does not consider whether these changes have any implications for ensuring better strategic planning, locally and regionally, to ensure appropriate specialist provision is available. There is also a need to clarify the role of 14-19 partnerships – locally and regionally - in mapping and commissioning specialist provision and support. There is a risk that local authorities will work in isolation and not with consortia partners.

Implications for Estyn

Estyn currently inspects independent specialist colleges in Wales and also joins Ofsted to inspect independent specialist colleges in England where there are 10 or more Welsh learners. If the Bill's proposals are implemented it is not clear how Estyn will identify in which independent specialist colleges Welsh learners are accessing their education. It is possible that the provision in the Bill for the Welsh Government to request copies of ETN assessment reports from local authorities may provide this information.

Persons with learning difficulties: discretionary assessments of post-16 educational and training needs

The number of statements issued is falling and there are different thresholds across Wales for statementing so that more pupils have provision made without recourse to statement. As a result, in some local authorities, pupils with significant SEN do not have a statement. It is not clear how the proposed new arrangement will ensure that there is equality of access to post-16 specialist provision and support in relation to their needs.

As already noted above, it is not clear that proposed changes to current arrangements for statementing been taken into consideration. In the interim, it is unclear as to whether this section potentially includes all pupils currently with individual education plans (in use now for learners with SEN) or 'individual development plans'.

Local authorities may prefer not to undertake discretionary assessments for learners whose learning difficulties were not identified during statutory schooling. Will this mean that more parents put pressure on local authorities to provide a statement, whereas there has been a move towards reducing the number of statements? How will equity be assured?

It is not clear enough how a learner in and FEI or WBL provider who is identified as having significant learning difficulties which have not been identified during stator schooling would get access to an ET assessment.

Subject matter of mandatory and discretionary assessments of post-16 educational and training needs

Assessments of education and training needs need to be holistic and developmental to include, for example, independent living skills; and, where appropriate, labour market information. It is not clear whether the naming of providers in the assessment of ETNs override the admissions procedures of FEIs.

Assessments of post-16 educational and training needs: appeals

Estyn agrees that it is valuable to include an appeals process but has no particular comments in relation to this section.

Post-16 education and training for persons with learning difficulties: code of practice

Estyn agrees with the proposal to issue a Code of Practice. It is likely that many of the issues raised as part of this response could potentially be dealt with in more detail within a Code of Practice.

School term dates

There are clear advantages to harmonising the dates of school terms across Wales for parents and carers who have to arrange care for children who attend schools or settings with different school term dates.

The appointment of HM Chief Inspector and HM Inspectors of education and training in Wales

This is a technical adjustment with which we agree.

Eitem 6

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Ein cyf/Our ref LFGT/0897/13

Ann Jones AC

Cadeirydd, Y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc

25 Medi 2013

Annwyl Ann,

Rwy'n ysgrifennu i gofnodi fy niolch i'r Pwyllgor am ei gyfraniad i'r gwaith o graffu ar y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru).

Roeddwn i hefyd eisiau rhoi dau lythyr i chi a anfonais yn ddiweddar at David Rees AC a David Melding AC yn rhinwedd eu swyddi fel Cadeiryddion y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol. Mae'r llythyrau hyn yn nodi'r argymhellion rwy'n ystyried cyflwyno diwygiadau i'r Bil mewn ymateb iddynt.

Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn hefyd i gyflwyno tabl sy'n rhoi crynodeb o'r categorïau o ddiwygiadau rwy'n argymhell eu gosod ger bron ar ran y Llywodraeth yn ystod Cyfnod 2. Roeddwn i eisiau gwneud hyn cyn i'r broses gychwyn yn ffurfiol ym mis Hydref er mwyn i chi gael cymaint o amser ag y bo modd i ystyried effaith bosibl y newidiadau hyn.

Gobeithio eich bod yn cytuno bod y diwygiadau a nodwyd yn y dogfennau a atodwyd yn ddarlun clir o'm hymrwymiad i wrando ar y Pwyllgorau ac ar randdeiliaid. Edrychaf ymlaen at drafod y materion yn adroddiadau'r Pwyllgorau ymhellach ar 8 Hydref.

Yr eiddoch yn gywir

Gwenda Thomas AC

Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol

Ein cyf/Our ref LF/GT/0897/13

David Rees AC
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

25 Medi 2013

Annwyl David,

Rwy'n ysgrifennu i gofnodi fy niolch i'r Pwyllgor am ei waith craffu manwl ac ystyriol o'r Bil Gwasanaethau Cyhoeddus a Llesiant (Cymru) a ddarllenais gyda diddordeb mawr. Byddwch wedi gweld o'ch gwaith yn casglu tystiolaeth, y diddordebau helaeth sydd gan bobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol a byddwch wedi gwerthfawrogi eu hymrwymiad a'u brwdfrydedd tuag at yr hyn a wnânt. Roeddwn yn falch iawn eich bod wedi derbyn tystiolaeth gan ystod mor eang o randdeiliaid ac rwy'n siŵr bod gwneud hyn wedi bod yn gymorth mawr i ddeall pa mor bwysig yw'r ddeddfwriaeth hon a'r hyn y mae'r Llywodraeth yn dymuno'i gyflawni drwyddi.

Deallaf fod fy Swyddfa Breifat wedi cysylltu â chi i drefnu cyfarfod i drafod yr adroddiad ymhellach cyn y drafodaeth yn y Cyfarfod Llawn ar 8 Hydref, ond cyn hynny, roeddwn i eisiau rhannu fy ymatebion i nifer o'r argymhellion a wnaed, ac rwy'n ystyried gosod diwygiadau ger bron yn eu cylch fel a ganlyn:

- Eiriolaeth Annibynnol, y gwneuthum ddatganiad ysgrifenedig yn ei gylch ac y dynodwch chi eich cefnogaeth iddo (Argymhelliad 28);
- rhoi dyletswydd ar awdurdodau lleol i hyrwyddo Taliadau Uniongyrchol (Argymhellion 31 a 32);
- newid y weithdrefn ddeddfwriaethol i uwchgadarnhaol mewn perthynas ag unrhyw benderfyniad i uno byrddau diogelu oedolion a phlant rhanbarthol yn adran 117 o'r Bil (Argymhelliad 37);
- ychwanegu cyfeiriad at y gwasanaeth prawf fel Partner Bwrdd Diogelu statudol (Argymhelliad 39) cyn belled ag y bo modd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol;
- darpariaethau i gryfhau trefniadau ar gyfer cydweithredu a gweithio mewn partneriaeth (Argymhelliad 50); a
- chynnwys 'cymhorthion ac addasiadau' yn adran 20(2) (Argymhelliad 59).

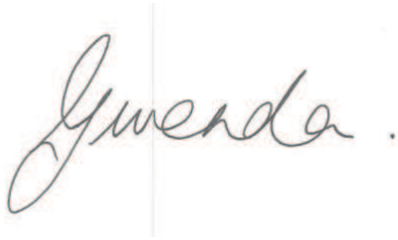
Fel y gwyddoch, cafwyd rhai galwadau pellach am ddiwygiadau, megis dirprwyo'r broses asesu (Argymhelliad 10). Yn yr achosion hyn, er ein bod yn cefnogi bwriad yr argymhellion, drwy ddadansoddi, daethom i'r casgliad fod y ddarpariaeth yn ddigonol ar gyfer cyflawni'r bwriadau a nodwyd gan y Pwyllgor.

Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn hefyd i gyflwyno tabl sy'n rhoi crynodeb o'r categorïau o ddiwygiadau rwy'n argymhell eu gosod ger bron ar ran y Llywodraeth yn ystod Cyfnod 2. Roeddwn i eisiau gwneud hyn cyn i'r broses gychwyn yn ffurfiol ym mis Hydref er mwyn i chi gael cymaint o amser ag y bo modd i ystyried effaith bosibl y newidiadau hyn.

Gobeithio eich bod yn cytuno bod y diwygiadau uchod a'r rhai sydd wedi'u cynnwys yn y tabl a atodwyd yn ddarlun clir o'm hymrwymiad i wrando ar y Pwyllgor ac ar randdeiliaid.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn a'r tabl o fy ymatebion i'ch argymhellion at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yr eiddoch yn gywir

A handwritten signature in cursive script that reads "Gwenda". The signature is written in black ink on a white background. A vertical line is visible behind the signature, likely from the scanning process.

Gwenda Thomas AC
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol

Ein cyf/Our ref LF/GT/0897/13

David Melding AC
Cadeirydd, Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

25 Medi 2013

Annwyl David,

Rwy'n ysgrifennu i gofnodi fy niolch i'r Pwyllgor am yr ystyriaeth gynhwysfawr a roddodd i'r Bil hwn. Mae eich gwaith yn craffu ar y Bil yn hanfodol os ydym am i'r ddeddfwriaeth hon lwyddo a deallaf fod fy Swyddfa Breifat wedi cysylltu â chi i drefnu cyfarfod i drafod yr adroddiad ymhellach cyn y drafodaeth yn y Cyfarfod Llawn ar 8 Hydref

Cyn hynny, roeddwn i eisiau rhannu â'r Pwyllgor fy ymatebion i nifer o'r argymhellion a wnaed, ac rwy'n ystyried gosod diwygiadau ger bron yn eu cylch fel a ganlyn:

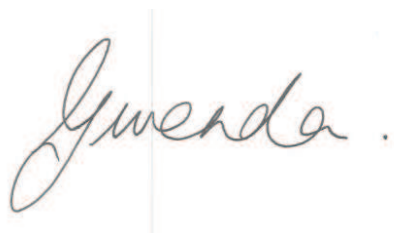
- Newidiadau trefniadol i'r weithdrefn ddeddfwriaethol o Negyddol i Gadarnhaol mewn perthynas â'r adrannau canlynol:
 - 3(6) – Ystyr anabl
 - 7(3) – Diffiniadau o: mentrau cymdeithasol, cwmnïau cydweithredol a sefydliadau trydydd sector
 - 9(3) – Diffiniadau o: dall, byddar a dall a byddar
 - 23 – Dyletswydd i ddiwallu anghenion gofal a chymorth plentyn
 - 26 – Dyletswydd i ddiwallu anghenion gofal a chymorth gofalwr sy'n oedolyn
 - 27 – Dyletswydd i ddiwallu anghenion gofal a chymorth gofalwr sy'n blentyn
 - 105(9) – Gorchmynion Amddiffyn a Chynorthwyo Oedolion
 - 112(4) – Swyddogaethau a gweithdrefnau Byrddau Diogelu
- Newid yn y weithdrefn o Gadarnhaol i Uwchgadarnhaol ar gyfer Adran 117, sy'n ymwneud â'r pŵer i uno Byrddau Diogelu Oedolion a Phlant.

Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn hefyd i gyflwyno tabl sy'n rhoi crynodeb o'r categorïau o ddiwygiadau rwy'n argymhell eu gosod ger bron ar ran y Llywodraeth yn ystod Cyfnod 2. Roeddwn i eisiau gwneud hyn cyn i'r broses gychwyn yn ffurfiol ym mis Hydref er mwyn i chi gael cymaint o amser ag y bo modd i ystyried effaith bosibl y newidiadau hyn.

Gobeithio eich bod yn cytuno bod y diwygiadau uchod a'r rhai sydd wedi'u cynnwys yn y tabl a atodwyd yn ddarlun clir o'm hymrwymiad i wrando ar y Pwyllgor ac ar randdeiliaid.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn a'r tabl o'm hymatebion i'ch argymhellion at Gadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Yr eiddoch yn gywir

A handwritten signature in cursive script that reads "Gwenda." The signature is written in black ink and is positioned to the left of a vertical line that extends downwards from the end of the signature.

Gwenda Thomas AC
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol